दैनिक
युवावार्ता
परिवर्तनाचा पुरस्कर्ता
www.yuvavarta.in
dailyyuvavarta@gmail.com
संपादिका : सौ. सुशीला किसन हासे (बी. ए.)
संस्थापक : किसन भाऊ हासे (बी. जे.) मोबा. ९८२२०३९४६०
कार्यकारी संपादक : सुदीप किसन हासे (एम.ई.कॉम्प्युटर)
वर्ष १९ वे । अंक १४४ । सोमवार दि. १५/०६/२०२६ । पाने २० ।
किंमत - १० रूपये । तिकीट न लावण्याचा पोष्ट परवाना WPP-264
पोष्टाचा परवाना क्रमांक BII/RNP/SRP/25/2023-25
RNI No. MAHMAR/2007/24252

जलसंपदा मंत्री मा. ना. राधाकृष्ण विखे पाटील वाढदिवस अभीष्टचिंतन विशेषांक २०२६

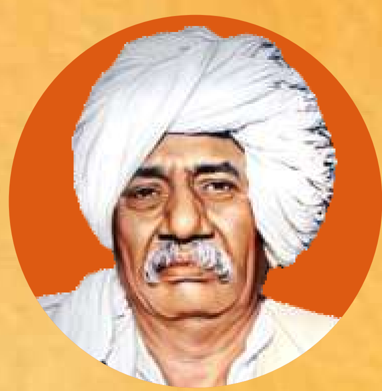

POWERFUL PEOPLE MAKE PLACES POWERFUL!

मंत्री, जलसंपदा विभाग
(गोदावरी व कृष्णा खोरे)
पालकमंत्री, अहिल्यानगर

मा. ना. श्री. राधाकृष्ण विखे पाटील

यांना वाढदिवसाच्या
हार्दिक शुभेच्छा

- शुभेच्छुक -

भनसाळी ग्रुप
राहाता

राजेश शिवलालजी भनसाळी

सार्थक राजेश भनसाळी

सिद्धार्थ राजेश भनसाळी

BHANSALI MOTORS | Bhansali Landmarks | Bhansali Honda

सहकाराच्या बालेकिल्ल्यापासून औद्योगिक महासत्तेकडे : औद्योगिक परिवर्तनामागील ना. राधाकृष्ण विखे यांची विकासदृष्टी

एकेकाळी सहकार चळवळीचा बालेकिल्ला म्हणून देशभर ओळखला जाणारा अहिल्यानगर जिल्हा आता औद्योगिक विकासाच्या नव्या पर्वात प्रवेश करत आहे. कृषी, सहकार आणि शिक्षण या क्षेत्रांमध्ये आपली वेगळी ओळख निर्माण केलेला हा जिल्हा आता उत्पादन, संरक्षण उद्योग, लॉजिस्टिक्स आणि मोठ्या गुंतवणुकीचे केंद्र म्हणून उदयास येत आहे. या परिवर्तनामागे राज्याचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या नेतृत्वाखाली राबविण्यात येत असलेले औद्योगिक धोरण आणि महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री तथा अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांचा सातत्यपूर्ण पाठपुरावा महत्त्वाचा मानला जात आहे.

अहिल्यानगर जिल्ह्याच्या विकासाचा विचार करताना केवळ पारंपरिक शेती किंवा सहकार क्षेत्रापुरता विचार करून चालणार नाही, ही भूमिका त्यांनी वेळोवेळी मांडली. भविष्यातील रोजगार, वाढती लोकसंख्या आणि जागतिक औद्योगिक स्पर्धा लक्षात घेता जिल्ह्याला आधुनिक उद्योगांचे केंद्र बनविणे आवश्यक असल्याचा विचार त्यांनी पुढे आणला. त्यामुळे जिल्ह्याच्या विकासाचा केंद्रबिंदू म्हणून औद्योगिकीकरणाला नवे महत्त्व प्राप्त झाले.

महसूल विभागातील निर्णयांमधून औद्योगिक विकासाचा पाया

महायुती सरकार स्थापन झाल्यानंतर नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्याकडे महसूल विभागाची जबाबदारी होती. त्या काळात राज्यस्तरीय धोरणात्मक निर्णय घेत असतानाच त्यांनी अहिल्यानगर जिल्ह्यात अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असलेल्या जमीनविषयक प्रश्नांवर विशेष लक्ष केंद्रित केले.

विशेषतः शेती महामंडळाच्या जमिनींचा प्रश्न हा अनेक दशकांपासून चर्चेत होता. या विषयावर प्रशासन, शेतकरी आणि शासन यांच्यात समन्वय साधत अनेक निर्णय पुढे सरकले. पात्र शेतकऱ्यांना त्यांच्या हक्काच्या जमिनी उपलब्ध करून देण्याच्या प्रक्रियेला गती मिळाली. त्याचबरोबर उर्वरित उपलब्ध जमिनींचा सार्वजनिक हितासाठी आणि औद्योगिक विकासासाठी उपयोग करण्याचा मार्ग खुला झाला. हीच पुढील औद्योगिक विकासाची भक्कम पायाभरणी ठरली. कारण मोठ्या उद्योगांसाठी सर्वात महत्त्वाची गरज म्हणजे सलग आणि नियोजनबद्ध जमीन उपलब्धता. हा प्रश्न सोडविण्याच्या दिशेने झालेली प्रगती जिल्ह्याच्या भविष्यासाठी निर्णायक ठरली.

शिर्डी, बेलवंडी आणि अहिल्यानगर नवीन औद्योगिक पट्टा आकार घेताना

जिल्ह्यातील शिर्डी, बेलवंडी आणि अहिल्यानगर परिसरात औद्योगिक वसाहती विकसित करण्यासाठी आवश्यक जमीन उपलब्ध करण्याच्या प्रयत्नांना शासनस्तरावर गती मिळाली. या प्रक्रियेत मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांचे सहकार्य आणि पालकमंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील यांचा सातत्यपूर्ण पाठपुरावा यामुळे अनेक वर्षे रखडलेले विषय पुढे सरकले.

आज जिल्ह्यात सुमारे १६०० एकरांहून अधिक जमीन औद्योगिक विकासासाठी उपलब्ध करून देण्याची दिशा निश्चित झाली आहे, ही जिल्ह्याच्या औद्योगिक इतिहासातील महत्त्वाची घटना मानली जाते. यामुळे भविष्यात मोठ्या उद्योगांसह पूरक उद्योग, लॉजिस्टिक्स पार्क, वेअरहाउसिंग आणि सेवा क्षेत्रालाही चालना मिळण्याची अपेक्षा आहे.

संरक्षण उद्योगामुळे रोजगाराच्या नव्या संधी

अहिल्यानगर जिल्ह्यासाठी आणखी एक महत्त्वाचा टप्पा म्हणजे शिर्डी परिसरात संरक्षण उत्पादनाशी संबंधित उद्योगांची सुरुवात. संरक्षण क्षेत्रातील उत्पादन युनिटमुळे जिल्ह्याला राष्ट्रीय औद्योगिक नकाशावर नवे स्थान मिळण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे.

या उद्योगांमुळे हजारो युवकांना थेट आणि अप्रत्यक्ष रोजगार उपलब्ध होण्याची अपेक्षा व्यक्त केली जात आहे. विशेष म्हणजे संरक्षण क्षेत्राशी संबंधित उद्योग आल्यास त्याभोवती लघुउद्योग, अभियांत्रिकी सेवा, पुरवठा साखळी आणि कौशल्याधारित रोजगाराचे मोठे जाळे निर्माण होते. त्यामुळे हा प्रकल्प केवळ एका कारखान्यापुरता मर्यादित न राहता संपूर्ण औद्योगिक परिसंस्थेला चालना देणारा ठरू शकतो.

शिर्डीनंतर श्रीगोंदा तालुक्यातील बेलवंडी परिसरातही अशाच प्रकारच्या औद्योगिक विकासासाठी प्रयत्न सुरू असल्याचे चित्र दिसून येते. यामुळे जिल्ह्यात एक नवीन औद्योगिक कॉरिडॉर विकसित होण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

अहिल्यानगर - उत्तर महाराष्ट्रातील उदयोन्मुख औद्योगिक केंद्र

एकेकाळी जिल्ह्याची ओळख मुख्यतः सहकार, साखर उद्योग आणि शेती यापुरती मर्यादित होती. मात्र आता परिस्थिती बदलत असून उत्पादन उद्योग, संरक्षण क्षेत्र, लॉजिस्टिक्स आणि आधुनिक पायाभूत सुविधांच्या बळावर अहिल्यानगर उत्तर महाराष्ट्रातील महत्त्वाचे औद्योगिक केंद्र म्हणून पुढे येत आहे.

ही वाटचाल केवळ घोषणांपुरती मर्यादित नसून भविष्यातील रोजगार, गुंतवणूक आणि आर्थिक विकासाचा दीर्घकालीन आराखडा म्हणून पाहिली जात आहे.

पायाभूत सुविधांमुळे उद्योगांना मिळाली नवी गती

कोणत्याही जिल्ह्याचा औद्योगिक विकास केवळ जमीन उपलब्ध करून दिल्याने होत नाही. उद्योग उभारण्यासाठी दळणवळण, वाहतूक, ऊर्जा, मनुष्यबळ, बाजारपेठ आणि लॉजिस्टिक व्यवस्था यांचा समन्वय आवश्यक असतो. गेल्या काही वर्षांत अहिल्यानगर जिल्ह्याच्या दृष्टीने ही सर्व समीकरणे अनुकूल होताना दिसत आहेत. त्यामुळेच अनेक

मोठ्या उद्योगसमूहांनी जिल्ह्याकडे सकारात्मक दृष्टीने पाहण्यास सुरुवात केली आहे.

आज शिर्डी आंतरराष्ट्रीय विमानतळ, हिंदुहृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे महाराष्ट्र समृद्धी महामार्ग, तसेच पुणे-छत्रपती संभाजीनगर महामार्गाच्या विस्तारीकरणाचे काम या तीन महत्त्वाच्या पायाभूत सुविधा जिल्ह्याच्या औद्योगिक विकासासाठी मोठी ताकद ठरत आहेत. वाहतुकीचा वेळ कमी होणे, निर्यात-आयात सुलभ होणे आणि उद्योगांसाठी आवश्यक पुरवठा साखळी मजबूत होणे यामुळे गुंतवणूकदारांचा विश्वास वाढत आहे.

सुपा आणि शिर्डी : नवीन औद्योगिक नकाशावरील केंद्रबिंदू

आज सुपा आणि शिर्डी परिसराकडे औद्योगिक विकासाच्या दृष्टीने मोठ्या आशेने पाहिले जात आहे. या भागात आधीपासून असलेल्या औद्योगिक क्षमतेला आता नव्या गुंतवणुकीची जोड मिळत आहे. उत्पादन उद्योग, अभियांत्रिकी क्षेत्र, वेअरहाऊसिंग, लॉजिस्टिक पार्क आणि संरक्षण क्षेत्राशी संबंधित उद्योगांसाठी हा परिसर अनुकूल मानला जात आहे. विशेष म्हणजे उद्योगांना आवश्यक असलेली पायाभूत सुविधा निर्माण करण्यासाठी शासन स्तरावर समन्वयाने प्रयत्न होत आहेत. उद्योग उभे राहिल्यास त्याभोवती लघुउद्योग, सेवा क्षेत्र, वाहतूक व्यवसाय, हॉटेल उद्योग आणि अनेक पूरक व्यवसाय निर्माण होतात. त्यामुळे एका मोठ्या उद्योगाचा लाभ संपूर्ण स्थानिक अर्थव्यवस्थेला मिळतो.

राहुरी आणि संगमनेर : औद्योगिकीकरणाची पुढील दिशा

जिल्ह्याचा औद्योगिक विकास केवळ एका किंवा दोन तालुक्यांपुरता मर्यादित राहू नये, हा व्यापक दृष्टिकोन शासनाने स्वीकारला आहे. त्यामुळे राहुरी आणि संगमनेर या भागांचाही औद्योगिक विकासाच्या दृष्टीने विचार सुरू आहे.

विशेषतः राहुरी येथील महात्मा फुले कृषी विद्यापीठाच्या आवश्यक गरजा अबाधित ठेवून अतिरिक्त उपलब्ध जमिनीवर एमआयडीसी विकसित करण्याचा प्रस्ताव चर्चेत आला आहे. या संकल्पनेमागील उद्देश म्हणजे कृषी संशोधनाला बाधा न आणता उर्वरित उपलब्ध जमिनीचा रोजगारनिर्मितीसाठी उपयोग करणे हा आहे. जर हा प्रकल्प पूर्णत्वास गेला, तर राहुरी तालुक्याच्या आर्थिक विकासाला नवी दिशा मिळू शकते.

त्याचप्रमाणे संगमनेर तालुक्यातही उद्योग विभागामार्फत विविध ठिकाणांचे सर्वेक्षण करण्यात येत आहे. आवश्यक जमीन उपलब्ध झाल्यास या भागातही नियोजित औद्योगिक वसाहती विकसित करण्याची संधी निर्माण होऊ शकते. संगमनेर हे पुणे-नाशिक मार्गावरील महत्त्वाचे व्यापारी केंद्र असल्यामुळे भविष्यातील औद्योगिक गुंतवणुकीसाठी त्याला विशेष महत्त्व प्राप्त होऊ शकते.

जमीन उपलब्धतेपासून गुंतवणुकीपर्यंतचा प्रवास

औद्योगिक विकासामध्ये सर्वात मोठा अडथळा म्हणजे नियोजनबद्ध आणि कायदेशीरदृष्ट्या उपलब्ध जमीन. अनेक वेळा उद्योगांची इच्छा असूनही जमीन उपलब्ध नसल्याने गुंतवणूक इतर जिल्ह्यांकडे वळते. ही परिस्थिती बदलण्यासाठी शासनाने उपलब्ध शासकीय जमिनींचा सार्वजनिक हितासाठी योग्य वापर करण्याची भूमिका स्वीकारली आहे.

अहिल्यानगर जिल्ह्यातील विविध भागांमध्ये औद्योगिक विकासासाठी मोठ्या प्रमाणात जमीन उपलब्ध करून देण्याच्या प्रयत्नांमुळे गुंतवणूकदारांचा विश्वास वाढला आहे. उद्योगांसाठी आवश्यक प्रशासकीय प्रक्रियाही अधिक सुलभ करण्यावर भर दिला जात आहे.

उद्योगांसोबत कौशल्य विकासाचीही गरज

मोठे उद्योग आले तरी प्रशिक्षित मनुष्यबळ उपलब्ध नसेल तर स्थानिक युवकांना अपेक्षित रोजगार मिळू शकत नाही. त्यामुळे औद्योगिकीकरणाबरोबरच कौशल्य विकासालाही समान महत्त्व देणे आवश्यक आहे.

ही गरज ओळखून शिर्डी येथे टाटा उद्योग समूहाच्या सहकार्याने कौशल्य प्रशिक्षण केंद्र सुरू करण्याचा उपक्रम हाती घेण्यात आला आहे. या माध्यमातून आधुनिक उद्योगांना आवश्यक असलेले तांत्रिक प्रशिक्षण स्थानिक युवकांना मिळणार आहे. रोजगारक्षम कौशल्य विकसित झाल्यास जिल्ह्यातील तरुणांना इतर शहरांकडे स्थलांतर करण्याची गरज कमी होईल.

आज उद्योगांना फक्त पदवीधर नव्हे, तर आधुनिक यंत्रसामग्री हाताळू शकणारे, तांत्रिक कौशल्य असलेले आणि उत्पादन प्रक्रियेत तत्काळ सहभागी होणारे मनुष्यबळ आवश्यक आहे. कौशल्य प्रशिक्षण केंद्र ही त्या दिशेने उचललेली महत्त्वाची पायरी मानली जाते.

औद्योगिक विकास म्हणजे सामाजिक परिवर्तन

औद्योगिकीकरणाचा परिणाम केवळ कारखान्यांपुरता मर्यादित राहत नाही. त्यातून नवीन बाजारपेठा निर्माण होतात, वाहतूक व्यवसायाला चालना मिळते, निवासी वसाहती विकसित होतात, शैक्षणिक संस्था, आरोग्य सुविधा आणि सेवा क्षेत्राचा विस्तार होतो. त्यामुळे जिल्ह्याची संपूर्ण आर्थिक रचना अधिक मजबूत बनते.

अहिल्यानगर जिल्ह्याची ओळख सहकाराच्या बालेकिल्ल्यापासून आता उद्योग, गुंतवणूक आणि रोजगाराच्या नव्या केंद्राकडे होत असलेली वाटचाल ही आगामी काळातील विकासाची नांदी मानली जात आहे. या परिवर्तनामागे दीर्घकालीन नियोजन, पायाभूत सुविधा आणि सातत्यपूर्ण पाठपुरावा यांची महत्त्वपूर्ण भूमिका आहे.

औद्योगिक क्रांतीचा पाया

रोजगार, गुंतवणूक आणि समृद्ध भविष्य

एखाद्या जिल्ह्याचा विकास केवळ महसूल वाढल्याने किंवा काही उद्योग सुरू झाल्याने होत नाही. त्या विकासाचे खरे मोजमाप म्हणजे स्थानिक युवकांना मिळणारा रोजगार, शेतकऱ्यांच्या उत्पादनाला मिळणारी बाजारपेठ, उद्योजकांना मिळणारे पोषक वातावरण आणि सर्वसामान्य नागरिकांच्या जीवनमानात होणारी सुधारणा. अहिल्यानगर जिल्ह्यात सुरू असलेल्या औद्योगिक परिवर्तनाकडे याच व्यापक दृष्टीकोनातून पाहणे आवश्यक आहे.

गेल्या काही दशकांत जिल्ह्याने सहकार क्षेत्रात मोठी भरारी घेतली. साखर कारखाने, दूध संघ, शिक्षण संस्था आणि कृषी विकास यामुळे जिल्ह्याने राज्याच्या अर्थव्यवस्थेत महत्त्वाचे स्थान निर्माण केले. मात्र बदलत्या जागतिक अर्थव्यवस्थेमध्ये केवळ पारंपरिक क्षेत्रांवर अवलंबून राहून विकास शक्य नाही. उत्पादन उद्योग, संरक्षण क्षेत्र, इलेक्ट्रॉनिक्स, अभियांत्रिकी, लॉजिस्टिक्स आणि सेवा उद्योग या क्षेत्रांमध्येही जिल्ह्याने स्वतःची ओळख निर्माण करणे आवश्यक आहे. हीच दूरदृष्टी आज जिल्ह्याच्या विकास आराखड्यामध्ये दिसून येत आहे.

रोजगारनिर्मिती हेच खरे औद्योगिकीकरणाचे उद्दिष्ट

मोठ्या उद्योगांची घोषणा ही महत्त्वाची असते; परंतु त्याहून अधिक महत्त्वाचे म्हणजे त्या उद्योगांमुळे स्थानिक युवकांना किती रोजगार मिळतो. आज उच्च शिक्षण घेतलेल्या हजारो युवकांना रोजगारासाठी पुणे, मुंबई, नाशिक, छत्रपती संभाजीनगर किंवा इतर महानगरांकडे जावे लागते. अनेक कुशल कामगार जिल्हा सोडून बाहेर स्थायिक होतात. ही परिस्थिती बदलण्यासाठी स्थानिक स्तरावर उद्योग उभे राहणे अत्यावश्यक आहे.

औद्योगिक गुंतवणूक वाढल्यास थेट रोजगाराबरोबरच वाहतूक, बांधकाम, हॉटेल व्यवसाय, सेवा क्षेत्र, किरकोळ व्यापार, माहिती तंत्रज्ञान, दुरुस्ती सेवा आणि लघुउद्योग अशा अनेक क्षेत्रांमध्ये अप्रत्यक्ष रोजगार निर्माण होतो. त्यामुळे औद्योगिकीकरणाचा लाभ समाजाच्या सर्व स्तरांपर्यंत पोहोचतो.

शेती आणि उद्योग यांचा समतोल विकास

अहिल्यानगर हा कृषिप्रधान जिल्हा आहे. त्यामुळे औद्योगिक विकास करताना शेतीच्या हिताचा समतोल राखणे अत्यंत आवश्यक आहे. आधुनिक उद्योग आणि आधुनिक शेती हे एकमेकांचे प्रतिस्पर्धी नसून परस्परपूरक घटक आहेत. कृषी प्रक्रिया उद्योग, अन्न प्रक्रिया, कोल्ड स्टोरेज, निर्यात केंद्रे आणि कृषी-आधारित उत्पादन उद्योग यामुळे शेतकऱ्यांच्या उत्पादनाला अधिक मूल्य मिळू शकते.

याच कारणामुळे औद्योगिक विकासाचा आराखडा तयार करताना पायाभूत सुविधा, बाजारपेठ, कृषी संशोधन आणि कौशल्य विकास या सर्व बाबींचा एकत्रित विचार करण्याची गरज आहे. भविष्यात उद्योग आणि शेती यांचा समन्वय साधणारा विकास मॉडेल अहिल्यानगर जिल्ह्यासाठी आदर्श ठरू शकतो.

गुंतवणूकदारांचा विश्वास वाढविणारे वातावरण

कोणताही उद्योगपती सर्वप्रथम तीन गोष्टी पाहतो-जमीन, संपर्क व्यवस्था आणि प्रशासनाचा सकारात्मक दृष्टिकोन. या तिन्ही बाबींमध्ये सुधारणा झाल्यास मोठी गुंतवणूक आकर्षित होते. जिल्ह्यात पायाभूत सुविधांचा विस्तार, औद्योगिक क्षेत्रासाठी जमीन उपलब्धता आणि प्रशासकीय समन्वय यामुळे गुंतवणुकीसाठी अनुकूल वातावरण तयार होत आहे.

आज राष्ट्रीय महामार्ग, समृद्धी महामार्ग, शिर्डी आंतरराष्ट्रीय विमानतळ आणि विकसित होत असलेले औद्योगिक कॉरिडॉर यामुळे अहिल्यानगर जिल्हा महाराष्ट्राच्या औद्योगिक नकाशावर वेगाने पुढे येत आहे. उत्तर महाराष्ट्र आणि मराठवाडा यांना जोडणारे प्रवेशद्वार म्हणूनही या जिल्ह्याचे महत्त्व वाढत आहे.

भविष्यातील व्हिजन - उद्योग, कौशल्य आणि नवउद्योजकता

औद्योगिकीकरणाचा पुढील टप्पा म्हणजे स्थानिक उद्योजक घडविणे. मोठ्या कंपन्यांसोबत सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांचे जाळे निर्माण झाले तर आर्थिक विकास अधिक व्यापक होतो. जिल्ह्यातील युवकांनी नोकरी शोधणारे नव्हे तर रोजगार निर्माण करणारे उद्योजक बनावे, हीच काळाची गरज आहे.

कौशल्य प्रशिक्षण केंद्रे, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, अभियांत्रिकी शिक्षण आणि स्टार्टअप संस्कृती यांना प्रोत्साहन मिळाल्यास जिल्हा उद्योग क्षेत्रात स्वयंपूर्ण होऊ शकतो. त्यामुळे औद्योगिक विकासाचा प्रवास हा केवळ कारखान्यांच्या उभारणीचा नसून ज्ञान, कौशल्य आणि नवोन्मेष यांच्या एकत्रित विकासाचा प्रवास आहे.

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री तथा अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री नामदार श्री. राधाकृष्ण विखे पाटील साहेब यांच्या वाढदिवसानिमित्त त्यांच्या सार्वजनिक जीवनातील विकासाभिमुख कार्याचा आढावा घेताना एक गोष्ट स्पष्टपणे जाणवते-ते जिल्ह्याच्या विकासाकडे केवळ वर्तमानाच्या दृष्टीने नव्हे, तर पुढील अनेक दशकांचा विचार करून पाहतात.

अहिल्यानगर जिल्ह्याला सहकार, शिक्षण आणि कृषी क्षेत्रातील ओळखीबरोबरच औद्योगिक क्षेत्रातही राष्ट्रीय स्तरावर नवे स्थान मिळावे, स्थानिक युवकांना रोजगाराच्या संधी निर्माण व्हाव्यात, मोठी गुंतवणूक जिल्ह्याकडे आकर्षित व्हावी आणि ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला नवे बळ मिळावे, या व्यापक ध्येयातून सुरू असलेली वाटचाल भविष्यात जिल्ह्याचा चेहरामोहरा बदलणारी ठरू शकते.

नामदार विखे पाटील साहेबांना पुन्हा एकदा वाढदिवसाच्या मनस्वी शुभेच्छा !

- आमदार अमोल खताळ
संगमनेर विधानसभा मतदारसंघ

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा विभाग (गोदावरी व कृष्णा खोरे) मंत्री
अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री आणि महाराष्ट्राचे ज्येष्ठ नेते

माननीय नामदार
राधाकृष्ण विखे पाटील

यांना वाढदिवसाच्या
हार्दिक शुभेच्छा !

सुदिनं सुदिनं जन्मदिनं तव,
भवतु मंगलं जन्मदिनम्।
विजयी भव सर्वत्र सर्वदा,
भवतु मंगलं जन्मदिनम्

- शुभेच्छुक -

कॅमल उद्योग समूह, अहिल्यानगर

CAMEL SAGO • ATUL FOOD PRODUCTS •

कॅमल®
सुपरफाईन शाबुदाणा

विकासाला गती देणारे नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी महसूल मंत्री असताना राबविलेल्या निर्णयांची यशोगाथा

कोणत्याही राज्याच्या प्रशासनामध्ये महसूल विभाग हा सर्वाधिक महत्त्वाचा आणि तेवढाच गुंतागुंतीचा विभाग मानला जातो. सामान्य नागरिकांचा शासनाशी सर्वाधिक संबंध या विभागातून येतो. जमीन, मालमत्ता, सातबारा, फेरफार, दस्त नोंदणी, वारसा, सीमावाद, भूसंपादन अशा अनेक विषयांमुळे नागरिकांना महसूल कार्यालयात वारंवार जावे लागते. अनेक वर्षांपासून या विभागाबाबत एक सर्वसाधारण समज होती की, येथे काम करून घेण्यासाठी अनेक हेलपाटे मारावे लागतात आणि प्रक्रिया अत्यंत वेळखाऊ असते. एखादे काम वेळेत पूर्ण झाले तर नागरिक त्याला मोठे यश समजत असत.

मात्र महायुती सरकारच्या काळात, त्या वेळचे महसूल मंत्री आणि आजचे महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री तथा अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी या व्यवस्थेत बदल घडवून आणण्याचा प्रयत्न केला. प्रशासन अधिक गतिमान, पारदर्शक आणि लोकाभिमुख करण्यासाठी अनेक महत्त्वपूर्ण निर्णय घेण्यात आले. या निर्णयांची अंमलबजावणी गांभीर्याने झाल्यामुळे नागरिकांना शासनाच्या सेवांचा लाभ अधिक सुलभपणे मिळू लागला.

महसूल विभाग हा केवळ कागदोपत्री व्यवहार करणारा विभाग नसून ग्रामीण अर्थव्यवस्था, शेती, उद्योग आणि गुंतवणूक यांचा आधारस्तंभ आहे. त्यामुळे या विभागातील सुधारणा म्हणजे थेट सर्वसामान्य नागरिकांच्या जीवनमानात सुधारणा होय. या दृष्टीने घेतलेल्या निर्णयांमध्ये सलोखा योजना, सुटीच्या दिवशीही दस्त नोंदणीची सुविधा, राज्यस्तरीय महसूल परिषद आणि जिल्हाधिकारी कार्यालयातील वॉर रूम यांसारखे उपक्रम विशेष उल्लेखनीय ठरले.

सलोखा योजना :
बांधावरील वादातून मुक्तीचा लोकाभिमुख प्रयत्न

ग्रामीण महाराष्ट्रात शेतजमिनीच्या सीमारेषा, बांध, ताबा आणि वहिवाट यांवरून अनेक वर्षे वाद सुरू राहतात. अशा वादांमुळे केवळ न्यायालयीन खर्च वाढत नाही, तर सामाजिक सलोखाही बिघडतो. अनेक वेळा एकाच कुटुंबातील सदस्य किंवा शेजारील शेतकरी वर्षानुवर्षे न्यायालयात लढत राहतात. शेतीपेक्षा वादांवर अधिक वेळ आणि पैसा खर्च होतो. ही वस्तुस्थिती लक्षात घेऊन त्या वेळचे महसूल मंत्री नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी सलोखा योजना ही महत्त्वाकांक्षी संकल्पना पुढे आणली. या योजनेचा मुख्य उद्देश म्हणजे न्यायालयीन प्रक्रियेऐवजी परस्पर सामंजस्याने आणि प्रशासनाच्या मदतीने जमीनविषयक वाद मिटविणे हा होता.

राज्यात जमीनधारकांची खातेसंख्या सुमारे ३ कोटी ३७ लाख ८८ हजार असून, वहिवाटदार शेतकऱ्यांची संख्या जवळपास १ कोटी ५२ लाख आहे. शेतजमिनीच्या ताब्यासंदर्भातील वादांमुळे प्रभावित शेतकऱ्यांची संख्या अंदाजे १३ लाख २९ हजार असल्याचे दिसून आले होते. ही परिस्थिती लक्षात घेऊन राज्य मंत्रिमंडळाने १३ डिसेंबर २०२२ रोजी झालेल्या बैठकीत सलोखा योजनेला मान्यता दिली.

योजनेची अंमलबजावणी सुरू झाल्यानंतर अनेक ठिकाणी वर्षानुवर्षे प्रलंबित असलेले बांधावरील वाद सामंजस्याने निकाली निघू लागले. न्यायालयीन खर्च, वेळ आणि मानसिक तणाव यामध्ये मोठी बचत झाली. ग्रामीण भागातील सामाजिक ऐक्य वाढण्यासही या उपक्रमाची मदत झाली. त्यामुळे सलोखा योजना ही केवळ महसूल विभागाची योजना न राहता सामाजिक सलोखा प्रस्थापित करणारा लोकाभिमुख प्रयोग ठरली.

सुटी असली तरी कार्यालय सुरू
नागरिकांच्या सोयीसाठी घेतलेला अभिनव निर्णय

दस्त नोंदणीसाठी नागरिकांना अनेकदा कार्यालयीन वेळा आणि स्वतःच्या कामाच्या वेळा यांचा मेळ घालणे कठीण जात होते. परिणामी अनेक व्यवहार रखडत आणि दुय्यम निबंधक कार्यालयांमध्ये मोठी गर्दी होत असे. जमीन, घरे आणि मालमत्तेच्या खरेदी-विक्रीचे व्यवहार हे राज्याच्या अर्थव्यवस्थेला चालना देणारे महत्त्वाचे घटक आहेत. त्यामुळे या प्रक्रियेत अनावश्यक विलंब होऊ नये, अशी शासनाची भूमिका होती.

याच पार्श्वभूमीवर त्या वेळचे महसूल मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी नागरिकांच्या सोयीसाठी महत्त्वपूर्ण निर्णय घेतला. जिल्हा मुख्यालय तसेच महानगरपालिका क्षेत्रातील निवडक दुय्यम निबंधक कार्यालये शनिवारी आणि रविवारीही सुरू ठेवण्याचा निर्णय घेण्यात आला. या निर्णयामुळे कामकाजाच्या दिवशी कार्यालयात येणे शक्य नसलेल्या नागरिकांना त्यांच्या सुटीच्या दिवशी दस्त नोंदणी करण्याची सुविधा उपलब्ध झाली. त्यामुळे नोंदणी प्रक्रियेवरील ताण कमी झाला, व्यवहारांना गती मिळाली आणि नागरिकांचा वेळ वाचला. शासनाच्या सेवा नागरिकांच्या सोयीसाठी असतात, या लोकाभिमुख विचाराचे हे उत्तम उदाहरण मानले जाते. महसूल विभागातील ही सुधारणा प्रशासनातील सकारात्मक बदलाचे प्रतीक ठरली. नागरिककेंद्री निर्णय घेतल्यास शासनाविषयीचा विश्वास अधिक दृढ होतो, याची प्रचिती या उपक्रमातून आली.

राज्यस्तरीय महसूल परिषद
धोरणापासून अंमलबजावणीपर्यंतचा दुवा

कोणतेही सरकार लोकहिताच्या अनेक योजना जाहीर करते; परंतु त्या योजनांचा प्रत्यक्ष लाभ नागरिकांपर्यंत पोहोचण्यासाठी प्रशासनाची तयारी, अधिकाऱ्यांचे प्रशिक्षण आणि एकसंध धोरण आवश्यक असते. शासनाने घेतलेल्या निर्णयांची योग्य माहिती अधिकारी आणि कर्मचाऱ्यांपर्यंत पोहोचली नाही, तर उत्तम योजना देखील अपेक्षित परिणाम देऊ शकत नाहीत. ही वस्तुस्थिती ओळखून त्या वेळचे महसूल मंत्री नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी राज्यस्तरीय महसूल परिषद ही अभिनव संकल्पना पुढे आणली.

महसूल प्रशासनात कार्यरत अधिकारी, तज्ज्ञ आणि धोरणकर्ते यांना एकाच व्यासपीठावर आणून प्रत्यक्ष कामकाजातील अडचणी, नवीन तांत्रिक बदल आणि लोकाभिमुख निर्णयांची अंमलबजावणी यावर सखोल चर्चा व्हावी, हा या परिषदेचा मूलभूत उद्देश होता. विशेष म्हणजे, राज्याच्या इतिहासात प्रथमच अशा प्रकारची परिषद ग्रामीण भागात आयोजित करण्यात आली. त्यामुळे ग्रामीण महाराष्ट्राच्या समस्या प्रत्यक्ष अनुभवणाऱ्या यंत्रणेला त्या ठिकाणीच चर्चा करण्याची संधी मिळाली.

लोणी येथे २२ आणि २३ फेब्रुवारी २०२३ रोजी आयोजित करण्यात आलेल्या या परिषदेला तत्कालीन मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या उपस्थितीत प्रारंभ झाला, तर उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या उपस्थितीत समारोप झाला. या परिषदेने महसूल विभागाच्या कार्यपद्धतीला नवी दिशा दिली.

प्रशासनातील सर्व स्तरांचा सहभाग

या परिषदेमध्ये राज्यातील अतिरिक्त मुख्य सचिव, प्रधान सचिव, जमाबंदी आयुक्त, नोंदणी महानिरीक्षक, विभागीय आयुक्त, जिल्हाधिकारी, अतिरिक्त जिल्हाधिकारी, भूमिअभिलेख विभागाचे वरिष्ठ अधिकारी तसेच विविध विभागांचे धोरणनिर्माते सहभागी झाले होते. त्यामुळे महसूल विभागातील प्रत्येक स्तरावरील प्रश्नांवर एकत्रितपणे चर्चा झाली.

सामान्यतः शासन निर्णय वेगवेगळ्या कार्यालयांमध्ये वेगवेगळ्या पद्धतीने समजले जातात. परिणामी अंमलबजावणीत विसंगती निर्माण होण्याची शक्यता असते. महसूल परिषदेच्या माध्यमातून राज्यभर एकसमान दृष्टीकोन विकसित करण्याचा प्रयत्न करण्यात आला. त्यामुळे नागरिकांना कोणत्याही जिल्ह्यात समान दर्जाची सेवा मिळावी, हा उद्देश साध्य करण्याची दिशा निश्चित झाली.

डिजिटल महसूल व्यवस्थेकडे वाटचाल

महसूल विभागाला आधुनिक तंत्रज्ञानाशी जोडण्याचा प्रयत्न या परिषदेत विशेषत्वाने दिसून आला. भविष्यातील प्रशासन अधिक पारदर्शक, वेगवान आणि कागदविरहित व्हावे, यासाठी विविध डिजिटल उपक्रमांवर भर देण्यात आला. यामध्ये विशेषतः खालील विषयांवर मार्गदर्शन करण्यात आले-

- ई-चावडी
- ई-मोजणी
- ई-पीक पाहणी
- ई-ऑफिस
- सलोखा योजना
- भूसंपादन प्रक्रिया
- बिनशेती परवानगी
- तुकडेजोड व तुकडेबंदी अधिनियम
- पाणंद व शिवार रस्ते
- शासकीय जमिनीवरील अतिक्रमण
- शर्तभंग विषयक कार्यवाही

या सर्व विषयांवर वरिष्ठ अधिकाऱ्यांनी सविस्तर मार्गदर्शन केले तसेच प्रत्यक्ष कामकाजात येणाऱ्या अडचणींचे निरसन केले. त्यामुळे महसूल विभागातील निर्णय प्रक्रिया अधिक सुसंगत आणि परिणामकारक करण्यास मदत झाली.

लोकाभिमुख प्रशासनाची संकल्पना

महसूल विभागाचा संबंध थेट सर्वसामान्य नागरिकांच्या दैनंदिन जीवनाशी असतो. एखादा सातबारा, वारसा नोंद, फेरफार किंवा जमीन मोजणी यांसारखी प्रक्रिया वेळेत पूर्ण झाली तर त्याचा परिणाम नागरिकांच्या आर्थिक व्यवहारांवरही होतो. त्यामुळे प्रशासनातील विलंब कमी करणे ही काळाची गरज होती.

राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी महसूल विभागाकडे केवळ महसूल संकलन करणारा विभाग म्हणून पाहिले नाही, तर नागरिकांना वेळेत आणि पारदर्शक सेवा देणारी व्यवस्था म्हणून विकसित करण्याचा प्रयत्न केला. त्यामुळे निर्णय प्रक्रियेत तंत्रज्ञानाचा वापर, समन्वय आणि जबाबदारी यांना अधिक महत्त्व देण्यात आले.

जिल्हाधिकारी कार्यालयातील वॉर रूम आधुनिक प्रशासनाचा नवा अध्याय

प्रत्येक जिल्ह्याच्या प्रशासनाचा केंद्रबिंदू म्हणजे जिल्हाधिकारी कार्यालय. विविध विभागांचा समन्वय, आपत्ती व्यवस्थापन, विकासकामांचा आढावा आणि शासनाच्या योजनांची अंमलबजावणी यासाठी हे कार्यालय अत्यंत महत्त्वाचे असते.

ही बाब लक्षात घेऊन प्रत्येक जिल्हाधिकारी कार्यालयात वॉर रूम स्थापन करण्याची संकल्पना पुढे आणण्यात आली. ही वॉर रूम केवळ आपत्कालीन परिस्थितीसाठी नसून, विकासकामांवर सातत्याने देखरेख ठेवणारी आणि त्वरित निर्णय घेण्यास मदत करणारी नियंत्रण यंत्रणा म्हणून विकसित करण्यात आली.

आधुनिक तंत्रज्ञान, व्हिडिओ कॉन्फरन्सिंग आणि डिजिटल मॉनिटरिंगच्या माध्यमातून विविध योजनांचा आढावा घेणे, अडचणी ओळखणे आणि त्यावर तत्काळ उपाययोजना करणे शक्य झाले. विशेषतः पावसाळा, पूरस्थिती, नैसर्गिक आपत्ती किंवा तातडीच्या प्रशासकीय निर्णयांच्या वेळी या प्रणालीचे महत्त्व अधिक अधोरेखित झाले.

नागरिक आणि प्रशासन यांच्यातील अंतर कमी करण्याचा प्रयत्न

वॉर रूम संकल्पनेमुळे प्रशासन अधिक प्रतिसादक्षम बनले. नागरिकांना त्यांच्या तक्रारी नोंदविण्याची सुविधा उपलब्ध झाली आणि विविध योजनांच्या अंमलबजावणीवर नियमित नियंत्रण ठेवणे शक्य झाले. निर्णय प्रक्रियेला गती मिळाल्याने अनेक प्रश्न कमी कालावधीत सोडविण्याची क्षमता प्रशासनात निर्माण झाली.

शासनाचा प्रत्येक निर्णय शेवटच्या घटकापर्यंत प्रभावीपणे पोहोचावा, हीच या उपक्रमामागील मूलभूत भूमिका होती. महसूल विभागातील या बदलांमुळे प्रशासनातील कार्यक्षमतेबरोबरच नागरिकांचा विश्वास वाढण्यासही मदत झाली.

ग्रामस्वराज्याच्या संकल्पनेपासून लोकाभिमुख प्रशासनापर्यंत

महात्मा गांधी यांनी ग्रामस्वराज्याची कल्पना मांडताना गाव स्वयंपूर्ण असावे, स्थानिक प्रश्नांचे निराकरण स्थानिक पातळीवर व्हावे आणि शासन नागरिकांच्या दारापर्यंत पोहोचावे, असा विचार मांडला होता. प्रत्येक गावात मूलभूत सुविधा उपलब्ध असाव्यात, पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था सक्षम असावी, जमिनीचे प्रश्न सहज सुटावेत आणि सामान्य माणसाला न्याय मिळण्यासाठी अनावश्यक अडथळे येऊ नयेत, हीच त्या विचाराची मूलभूत भूमिका होती.

आधुनिक प्रशासनाच्या संदर्भात पाहिले तर महसूल विभाग हा या संकल्पनेचा अत्यंत महत्त्वाचा आधार आहे. कारण जमिनीशी संबंधित प्रत्येक प्रश्नाचा थेट संबंध शेतकरी, नागरिक आणि ग्रामीण अर्थव्यवस्थेशी असतो. त्यामुळे महसूल विभाग जितका सक्षम आणि पारदर्शक असेल, तितका नागरिकांचा शासनावरील विश्वास दृढ होत जातो.

याच दृष्टीने त्या वेळचे महसूल मंत्री नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी महसूल विभागामध्ये अनेक संरचनात्मक सुधारणा करण्याचा प्रयत्न केला. त्यांच्या दृष्टीने महसूल विभाग म्हणजे केवळ नियमांची अंमलबजावणी करणारी यंत्रणा नव्हती, तर सामान्य नागरिकांच्या प्रश्नांना वेळेत न्याय देणारी लोकसेवेची व्यवस्था होती.

प्रशासनात तंत्रज्ञान आणि संवेदनशीलता यांचा समन्वय

आजच्या काळात प्रशासनाची गुणवत्ता केवळ कार्यालयांच्या संख्येवर किंवा कर्मचाऱ्यांच्या उपलब्धतेवर अवलंबून नसते, तर निर्णय किती वेगाने आणि पारदर्शकपणे घेतले जातात यावर अवलंबून असते. त्यामुळे ई-गव्हर्नन्स, डिजिटल नोंदी, ऑनलाइन सेवा आणि समन्वित नियंत्रण प्रणाली यांचे महत्त्व सातत्याने वाढत आहे.

सलोखा योजना, सुटीच्या दिवशी दस्त नोंदणी, राज्यस्तरीय महसूल परिषद आणि जिल्हाधिकारी कार्यालयातील वॉर रूम या उपक्रमांकडे पाहिले तर त्यामागे एक समान विचार स्पष्ट दिसून येतो-नागरिकांचा वेळ वाचवणे, वाद कमी करणे आणि प्रशासन अधिक परिणामकारक बनवणे. ही भूमिका केवळ प्रशासकीय सुधारणा नसून लोकाभिमुख शासन व्यवस्थेच्या दिशेने टाकलेले महत्त्वाचे पाऊल मानावे लागेल.

विकासाचा केंद्रबिंदू - सामान्य नागरिक

शासनाच्या कोणत्याही धोरणाचे अंतिम मूल्यांकन हे त्या धोरणाचा लाभ सामान्य नागरिकांना किती झाला यावरच ठरते. महसूल विभागातील अनेक प्रक्रिया पूर्वी गुंतागुंतीच्या आणि वेळखाऊ मानल्या जात होत्या. त्या अधिक सुलभ करण्यासाठी घेतलेल्या निर्णयांमुळे नागरिकांच्या अडचणी कमी करण्याचा प्रयत्न झाला.

विशेषतः ग्रामीण भागातील शेतकरी, लहान जमीनधारक, सर्वसामान्य कुटुंबे आणि मध्यमवर्गीय नागरिक यांना जमीन व्यवहार, दस्त नोंदणी, मोजणी, वारसा नोंदी आणि इतर महसुली कामांमध्ये अधिक सुविधा उपलब्ध व्हाव्यात, हा विचार या सुधारणांमध्ये दिसून येतो. लोकाभिमुख प्रशासन म्हणजे केवळ नवीन योजना जाहीर करणे नव्हे, तर त्या योजनांचा परिणाम नागरिकांच्या जीवनात प्रत्यक्ष दिसणे होय. या दृष्टीने महसूल विभागातील अनेक निर्णयांनी सकारात्मक परिवर्तनाची प्रक्रिया सुरू केली.

आज जलसंपदा विभागातही विकासाचा तोच ध्यास

आज नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील हे महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री तथा अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री म्हणून कार्यरत आहेत. महसूल विभागात काम करताना त्यांनी ज्या प्रकारे लोकाभिमुख प्रशासनावर भर दिला, त्याच विकासाभिमुख दृष्टिकोनातून आज ते जलसंपदा क्षेत्रातही काम करताना दिसतात.

राज्याच्या भविष्यासाठी पाणी, शेती, सिंचन आणि ग्रामीण विकास यांचे महत्त्व लक्षात घेऊन दीर्घकालीन नियोजनाची दिशा त्यांनी स्वीकारली आहे. त्यामुळे महसूल विभागातील त्यांच्या कार्यकाळातील सुधारणा आणि आज जलसंपदा विभागातील त्यांच्या कामाचा विचार केला असता, विकासाचा सातत्यपूर्ण ध्यास हीच त्यांची कार्यशैली असल्याचे स्पष्टपणे जाणवते.

वाढदिवस हा केवळ एखाद्या व्यक्तीच्या आयुष्यातील आनंदाचा दिवस नसतो, तर त्यांच्या कार्याचा, योगदानाचा आणि समाजाप्रती असलेल्या बांधिलकीचा गौरव करण्याची संधी असते.

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री तथा अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री नामदार श्री. राधाकृष्ण विखे पाटील साहेब यांच्या वाढदिवसानिमित्त त्यांना मनःपूर्वक शुभेच्छा!

त्यांना उत्तम आरोग्य, निरोगी व दीर्घायुष्य लाभो, त्यांच्या नेतृत्वाखाली महाराष्ट्राच्या विकासाला नवी गती मिळत राहो, शेतकरी आणि सर्वसामान्य नागरिकांच्या हितासाठी त्यांच्या हातून अधिक व्यापक लोककल्याणकारी कार्य घडत राहो, हीच सदिच्छा.

पद बदलत असतात, जबाबदाऱ्या बदलत असतात; परंतु जनतेच्या विकासासाठी काम करण्याची भूमिका कायम राहिली, तर प्रशासनालाही नवी दिशा मिळते. लोकाभिमुख निर्णय, दूरदृष्टी आणि विकासाचा ध्यास यांच्यामुळेच नेतृत्व जनतेच्या मनात कायमस्वरूपी स्थान निर्माण करते. नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्या सार्वजनिक जीवनातील हा प्रवास त्याच कार्यसंस्कृतीचा प्रेरणादायी आदर्श आहे.

संकलन - रोहित चौधरी
वरद बागुल, संगमनेर

महाराष्ट्र राज्याचे
जलसंपदा मंत्री तथा
अहिल्यानगर जिल्ह्याचे
पालकमंत्री...
मा.नामदार
राधाकृष्ण
विखे पाटील
आपणास
जन्मदिनाच्या
मनःपूर्वक
शुभेच्छा..!
- शुभेच्छुक -
रोहित चौधरी
वरद बागुल
ऋषिकेश मुळे
विनायक तांबे

सेवाभावातून साजरा होतोय ना. राधाकृष्ण विखे पाटील यांचा वाढदिवस

दिव्यांगांना साधनांचे वाटप, मोफत नेत्रतपासणी शिबीर, वहीतुला उपक्रमातून विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक मदत

लोणी (प्रतिनिधी) - महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री तथा अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्या वाढदिवसानिमित्त यंदा विविध सामाजिक उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. वाढदिवस हा केवळ शुभेच्छांचा आणि सत्काराचा दिवस न ठरता समाजातील गरजू, दिव्यांग आणि विद्यार्थ्यांच्या जीवनात सकारात्मक बदल घडवून आणण्याचा संकल्प म्हणून साजरा करण्यात आला.

वाढदिवसाचे औचित्य साधून दिव्यांग बांधवांचे दैनंदिन जीवन अधिक सुलभ, सक्षम आणि स्वावलंबी व्हावे या उद्देशाने विविध मोफत सहाय्यक साधनांचे वितरण करण्यात आले. यावेळी नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी लाभार्थी दिव्यांग बांधवांशी प्रत्यक्ष संवाद साधत त्यांच्या अडचणी, अपेक्षा आणि गरजा जाणून घेतल्या.

पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील मेमोरियल हॉस्पिटल येथे आयोजित करण्यात आलेल्या मोफत नेत्ररोग निदान व उपचार शिबिराला ही त्यांनी भेट दिली. उपचारासाठी आलेल्या रुग्णांची त्यांनी सदिच्छा भेट घेत त्यांच्या प्रकृतीची विचारपूस केली. या शिबिराच्या माध्यमातून अनेक नागरिकांना नेत्रतपासणी व आवश्यक उपचारांचा लाभ मिळाला. याच कार्यक्रमात जिल्हा दिव्यांग पुनर्वसन केंद्राच्या माध्यमातून दिव्यांग बांधवांना आवश्यक सहाय्यक साधनसामग्रीचे वितरण करण्यात आले. समाजातील वंचित आणि विशेष गरजा असलेल्या घटकांपर्यंत सेवा, सुविधा आणि आधार पोहोचविण्याचा हा प्रयत्न निश्चितच समाधान देणारा असल्याची भावना उपस्थितांनी व्यक्त केली.

वाढदिवसानिमित्त समाजोपयोगी उपक्रमांना चालना देण्यासाठी नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी नागरिकांना एक आगळेवेगळे आवाहन केले होते. फ्लेक्स, बुके आणि हारांवर होणारा अनावश्यक खर्च टाळून तो निधी गरजू विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक साहित्याकरिता वापरावा, असे त्यांनी आवाहन केले. या आवाहनाला अभूतपूर्व प्रतिसाद मिळाला. लोकनेते पद्मभूषण डॉ. बाळासाहेब विखे पाटील प्रवरा ग्रामीण शिक्षण संस्थेचे प्राध्यापक, शिक्षक, कर्मचारी तसेच अनेक हितचिंतकांनी मोठ्या प्रमाणावर वह्यांचे संकलन करून या सामाजिक उपक्रमात सहभाग नोंदविला. संगमनेर येथेही महायुतीच्या कार्यकर्त्यांनी शालेयपयोगी साहित्यांची भेट ना. विखे यांना दिली.

अहिल्यानगर येथे आयोजित करण्यात आलेल्या 'वहीतुला' या अभिनव उपक्रमातून नामदार विखे पाटील यांना शुभेच्छा देण्याची अनोखी परंपरा पाहायला मिळाली. पारंपरिक सत्कारापेक्षा विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणासाठी शैक्षणिक साहित्याचे योगदान देण्याची भावना अधिक महत्त्वाची असल्याचे त्यांनी सांगितले. या निमित्ताने व्यक्त झालेल्या सामाजिक बांधिलकीबद्दल त्यांनी सर्वांचे मनःपूर्वक आभार मानत, शिक्षणासाठी समाजाने पुढाकार घेणे हीच खरी लोकसेवा असल्याचे मत व्यक्त केले. याच दिवशी लोणी बुद्रुक येथील ग्रामदैवत श्री म्हसोबा महाराज यांच्या मंदिरात महाभिषेक करून त्यांनी दर्शन घेतले आणि ग्रामस्थांच्या सुख-समृद्धीसाठी प्रार्थना केली. वाढदिवसाच्या निमित्ताने समाजोपयोगी कार्याला मिळालेला हा प्रतिसाद केवळ एका व्यक्तीबद्दलचा सन्मान नसून सेवाभावातून समाज परिवर्तन या विचाराला मिळालेली लोकमान्यता असल्याची भावना उपस्थितांनी व्यक्त केली.

मिशन मोडवर ना. डॉ. राधाकृष्ण विखे पाटील

नदीजोड योजनांमुळे गोदावरी खोऱ्याच्या जलभवितव्याला नवी दिशा

राज्यातील दुष्काळी भागांना कायमस्वरूपी दिलासा देण्यासाठी आणि भविष्यातील पाणीटंचाईवर दीर्घकालीन उपाय म्हणून नदीजोड प्रकल्प हा एकमेव प्रभावी पर्याय असल्याची भूमिका लोकनेते पद्मभूषण डॉ. बाळासाहेब विखे पाटील यांनी दोन दशकांपूर्वी मांडली होती. आज जलसंपदा मंत्री ना. डॉ. राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्या नेतृत्वाखाली हे स्वप्न प्रत्यक्षात उतरविण्याच्या दिशेने जलसंपदा विभाग मिशन मोडवर काम करत आहे.

गोदावरी खोऱ्यातील बहुतांश धरणांचे मूळ नियोजन हे केवळ सिंचनासाठी करण्यात आले होते. त्यावेळी घरगुती व औद्योगिक वापरासाठी स्वतंत्र पाणी आरक्षणाची तरतूद नव्हती. मात्र कालांतराने वाढती लोकसंख्या, शहरीकरण आणि औद्योगिकीकरणामुळे मोठ्या प्रमाणावर पाणी बिगर सिंचनासाठी वळविण्यात आले. परिणामी आज गोदावरी कालव्यांचे ५० टक्क्यांहून अधिक पाणी बिगर सिंचनासाठी वापरले जात असून, बारमाही कालवे आठमाही होण्याच्या स्थितीत आले आहेत. याचा थेट परिणाम शेती, शेतीपूरक उद्योग आणि ग्रामीण अर्थव्यवस्थेवर झाला आहे.

१९७२ नंतर राज्याच्या जलधोरणात बदल होऊन मोठ्या धरणांऐवजी लहान बंधारे, पाझर तलाव, नालाबांध आणि नंतर जलयुक्त शिवारसारख्या योजनांना प्राधान्य देण्यात आले. या बदलामुळे मोठ्या धरणांमध्ये येणाऱ्या पाण्याचे प्रमाण कमी झाले. त्याचबरोबर २००४ मध्ये गोदावरीवरील जायकवाडी धरणाच्या वरच्या भागात नवीन धरणे न बांधण्याचे धोरण स्वीकारण्यात आले आणि २०१६ मध्ये त्यास न्यायालयीन मान्यता मिळाली. त्यामुळे भविष्यातील पाणीटंचाईचा प्रश्न अधिक गंभीर बनला.

ही परिस्थिती ओळखून लोकनेते बाळासाहेब विखे पाटील यांनी सन २००० मध्ये महाराष्ट्र पाणी परिषदेची स्थापना केली आणि कोकणातून अरबी समुद्रात वाहून जाणारे अतिरिक्त पाणी गोदावरी खोऱ्यात वळविण्याचा एकात्मिक नदीजोड आराखडा तयार केला. या आराखड्याचे सादरीकरण शासनासमोर २०१६ मध्ये करण्यात आले होते. पाण्याची कायमस्वरूपी उपलब्धता निर्माण करण्यासाठी पश्चिमेकडे वाहणाऱ्या नद्यांचे पाणी पूर्वेकडे वळविणे हाच दीर्घकालीन उपाय असल्याचा त्यांचा ठाम विश्वास होता.

जलसंपदा खात्याची सूत्रे स्वीकारल्यानंतर ना. डॉ. राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी या योजनांना सर्वोच्च प्राधान्य दिले. १७ जानेवारी २०२५ रोजी पुणे येथील यशदामध्ये आयोजित कार्यशाळेत नदीजोड योजनांचा सखोल आढावा घेण्यात आला आणि प्रलंबित कामांना गती देण्यासाठी विशेष कृती आराखडा तयार करण्यात आला. त्यानंतर या सर्व योजना मिशन मोड मध्ये राबविण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

प्रवाही नदीजोड योजनांना गती

सध्या एकूण ३० प्रवाही वळण योजना प्रस्तावित असून त्याद्वारे ७.४० टीएमसी पाणी कोकणातून पूर्वेकडे वळविण्यात येणार आहे.

- १४ योजना पूर्ण असून त्यातून १.०८ टीएमसी पाणी उपलब्ध होणार आहे.
- ६ योजना प्रगतीपथावर असून त्यांची क्षमता १.३५ टीएमसी आहे.
- १० नवीन योजना नियोजित असून त्यातून ४.९७ टीएमसी पाणी वळविले जाणार आहे.

या योजनांमुळे:

- गंगापूर धरण समूहाला १.५० टीएमसी
- दारणा धरण समूहाला २.५० टीएमसी
- मुळा धरण समूहाला २.७० टीएमसी
- भंडारदरा धरण समूहाला १.३० टीएमसी

पाणी उपलब्ध होणार आहे. अहिल्यानगर जिल्ह्यासाठी अत्यंत महत्त्वाची असलेली उर्ध्व वैतरणा-मुकणे योजना अंतिम टप्प्यात आहे. येथे २७,००० क्युसेक्स वहनक्षमतेचे १२÷८ मीटर आकाराचे दोन दरवाजे बसविण्याचे काम सुरू असून पुढील वर्षापासून प्रत्यक्षात ३ ते ४ टीएमसी पाणी मुकणे धरणात वळविण्याची क्षमता निर्माण होणार आहे.

- उपसा नदीजोड योजनांमुळे मोठा लाभ
- दमणगंगा-एकदरे-गोदावरी योजना
- प्रशासकीय मान्यता : १४ ऑक्टोबर २०२४
- खर्च : २,२१३ कोटी
- उपलब्ध पाणी : ३.५५ टीएमसी
- स्थानिक वापरानंतर ३ टीएमसी पाणी गोदावरी खोऱ्यात या योजनेमुळे:
- २,९८७ हेक्टर स्थानिक क्षेत्र सिंचनाखाली येणार
- जायकवाडी प्रकल्पाचे ९,७६६ हेक्टर क्षेत्र पुनर्स्थापित होणार.
- दमणगंगा-वैतरणा-गोदावरी-कडवा/देवनदी योजना
- प्रशासकीय मान्यता : १४ ऑक्टोबर २०२४
- खर्च : १३,४९७ कोटी
- उपलब्ध पाणी : ५.६८ टीएमसी

  यामधून:
- ४.६८ टीएमसी पाणी जायकवाडी व देवनदीकडे वळविण्यात येणार आहे.
- या योजनेचा लाभ:
- सिन्नर : २१,९८० हेक्टर
- मोखाडा : ५,२९० हेक्टर
- जायकवाडी लाभक्षेत्र : ५,८४० हेक्टर तसेच घरगुती व औद्योगिक वापरासाठीही पाणी उपलब्ध होणार आहे.

भविष्यासाठी ७८ टीएमसी पाण्याचे नियोजन

उल्हास-वैतरणा खोऱ्यातील ६ महत्त्वाकांक्षी उपसा नदीजोड योजना सर्वेक्षणाधीन असून त्याद्वारे ७८ टीएमसी पाणी वळविण्याचे नियोजन आहे. सध्याच्या दरानुसार या योजनांचा अंदाजित खर्च सुमारे ८५ हजार कोटी आहे.

याशिवाय महाराष्ट्राच्या एकात्मिक जलआराखड्यानुसार कोकणातून एकूण ११५ टीएमसी पाणी पूर्वेकडे वळविण्याची तरतूद करण्यात आली आहे. एका टीएमसी पाणी वळविण्यासाठी सरासरी १,००० ते १,२०० कोटी खर्च अपेक्षित आहे. या सर्व योजनांसाठी प्राथमिक सर्वेक्षण, सविस्तर प्रकल्प अहवाल, पर्यावरण मंजुरी, केंद्रीय जल आयोगाची मान्यता, वनजमीन व खाजगी जमीन संपादन, तांत्रिक व प्रशासकीय मंजुरी आणि निविदा प्रक्रिया यांचा नियमित आढावा घेतला जात असून आवश्यक निधीची तरतूद करण्यात आली आहे. नाशिक, संभाजीनगर आणि अहिल्यानगर येथे नदीजोड योजनांसाठी स्वतंत्र विभागीय व उपविभागीय कार्यालयेही कार्यान्वित करण्यात आली आहेत.

लोकनेत्यांच्या स्वप्नाला विकासाची गती

या नदीजोड योजनांची यशस्वी अंमलबजावणी झाल्यास अहिल्यानगर, नाशिक तसेच जायकवाडी लाभक्षेत्रातील पाणीटंचाईचा प्रश्न मोठ्या प्रमाणावर मार्गी लागेल. शेती, उद्योग आणि ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला नवे बळ मिळेल. लोकनेते बाळासाहेब विखे पाटील यांनी पाहिलेले जलसमृद्ध महाराष्ट्राचे स्वप्न साकार करण्यासाठी जलसंपदा मंत्री ना. डॉ. राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी सुरू केलेली ही विकासयात्रा भविष्यातील पिढ्यांसाठी ऐतिहासिक ठरणार, असा विश्वास व्यक्त केला जात आहे.

उत्तमराव निर्मळ
सेवानिवृत्त कार्यकारी अभियंता,
जलसंपदा विभाग (७२७६७७२४००)

कौटुंबिक क्षणचित्रे

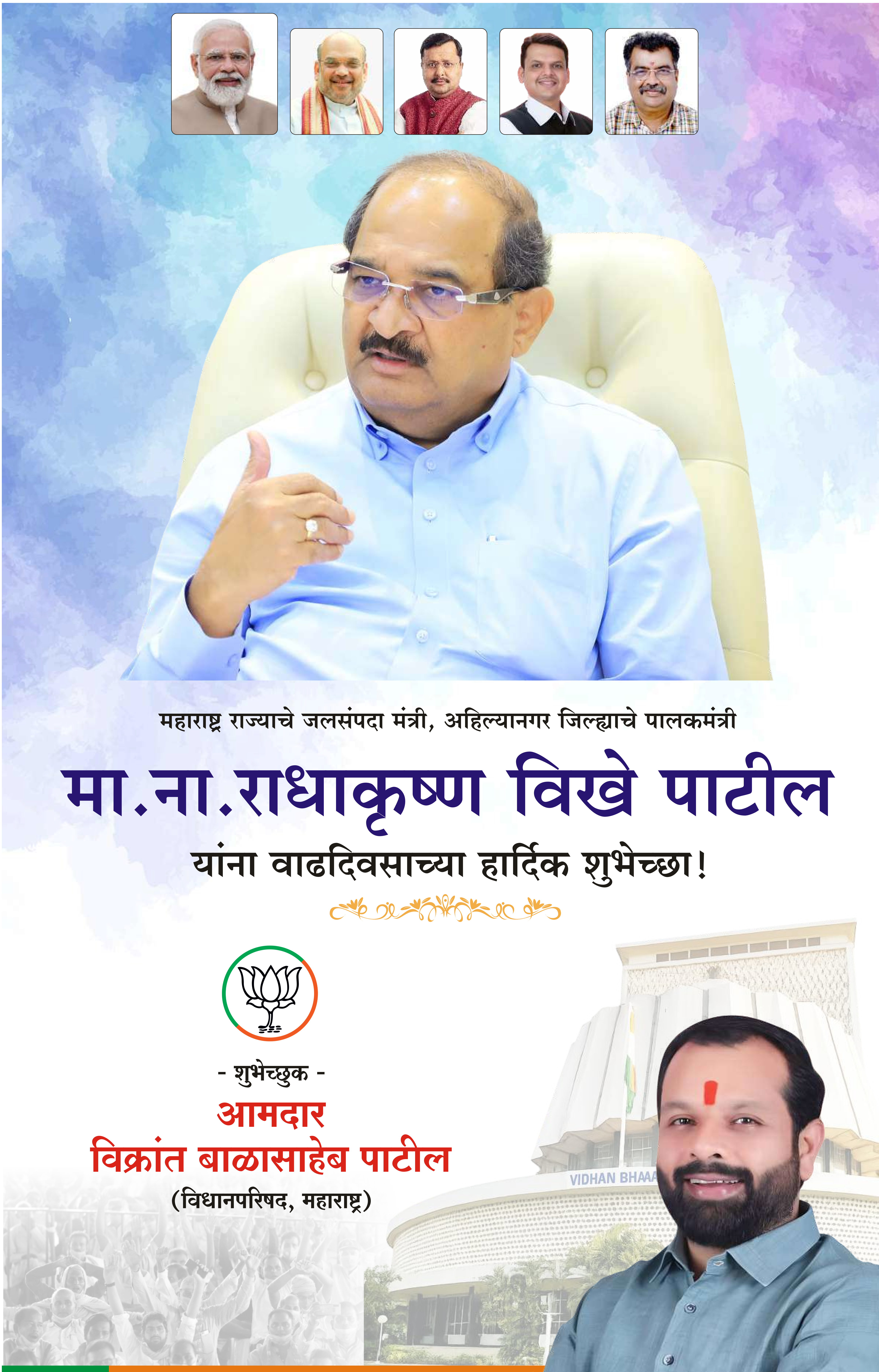
महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री, अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री
मा.ना.राधाकृष्ण विखे पाटील
यांना वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा!
- शुभेच्छुक -
आमदार
विक्रांत बाळासाहेब पाटील
(विधानपरिषद, महाराष्ट्र)

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री, महाराष्ट्राचे ज्येष्ठ नेते
मा. ना. श्री.
राधाकृष्ण
विखे पाटील
यांना वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा...
- शुभेच्छुक -
इंजि. सागर
रामनाथ गुंजाळ
व मित्र परिवार, संगमनेर

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री, महाराष्ट्राचे ज्येष्ठ नेते
मा. ना. राधाकृष्ण विखे पाटील
यांना वाढदिवसाच्या
हार्दिक शुभेच्छा !
- शुभेच्छुक -
इंजि. समाधान चत्तर
इंजि. सागर चत्तर
नान्नज दुमाला, ता. संगमनेर, जि. अहिल्यानगर
इंजि. समाधान चत्तर
संचालक - एस.एस.कन्स्ट्रक्शन
इंजि. सागर चत्तर
संचालक - स्वराज्य कन्स्ट्रक्शन
सिव्हील इंजिनियर अँड गव्हर्मेंट कॉन्ट्रॅक्टर

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री तथा
अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री
माननीय नामदार
राधाकृष्ण
विखे पाटील
साहेब
यांना वाढदिवसाच्या
हार्दिक शुभेच्छा !
शिवसेना महायुती, संगमनेर

संकल्प दुष्काळमुक्त महाराष्ट्राचा..

जलसंपदा मंत्री नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्या दूरदृष्टीतून

पाण्याचा वाचविलेला प्रत्येक थेंब म्हणजे भविष्यासाठी केलेली अमूल्य गुंतवणूक. या विचाराचा केवळ पुरस्कार न करता त्याची प्रत्यक्ष अंमलबजावणी करण्याचा ध्यास ज्यांनी घेतला आहे, अशा महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री तथा अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री नामदार श्री. राधाकृष्ण विखे पाटील यांचा वाढदिवस राज्यभर उत्साहात साजरा होत आहे. त्यांच्या वाढदिवसानिमित्त त्यांच्या नेतृत्वाखाली सुरू असलेल्या जलक्रांतीचा, नदीजोड प्रकल्पाच्या दूरदर्शी संकल्पनेचा आणि दुष्काळमुक्त महाराष्ट्राच्या ध्येयाचा आढावा घेणे अत्यंत समर्पक ठरते.

महाराष्ट्र हा कृषिप्रधान राज्य असला तरी अनेक दशकांपासून दुष्काळ, असमान पर्जन्यमान आणि पाण्याचे असंतुलित वितरण या समस्यांशी झुंज देत आला आहे. एका भागात महापुरामुळे पाणी समुद्रात वाहून जाते, तर दुसऱ्या भागात पिण्याच्या पाण्यासाठीही संघर्ष करावा लागतो. या विषम परिस्थितीवर कायमस्वरूपी उपाय म्हणून नदीजोड प्रकल्प ही संकल्पना आज पुन्हा केंद्रस्थानी आली आहे.

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या नेतृत्वाखाली आणि जलसंपदा मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्या पुढाकारातून महाराष्ट्रात जलव्यवस्थापनाला नवीन दिशा मिळत आहे. केवळ धरणे बांधणे किंवा कालवे तयार करणे एवढ्यावर न थांबता, राज्यातील उपलब्ध पाण्याचे वैज्ञानिक नियोजन करून त्याचा प्रत्येक थेंब शेती, उद्योग आणि नागरिकांच्या जीवनमान उंचावण्यासाठी उपयोगात आणण्याचा निर्धार सरकारने केला आहे.

जलव्यवस्थापन कृती पंधरवडा : जनआंदोलनाची सुरुवात

गेल्या दोन वर्षांपासून राज्यात प्रथमच जलव्यवस्थापन कृती पंधरवडा राबविण्यात आला. या उपक्रमामागील मुख्य उद्दिष्ट केवळ पाणी बचत नव्हते, तर समाजात जलसाक्षरता निर्माण करणे हे होते. पाणी वाढविणे, उपलब्ध पाणी जपणे, पाण्याचे प्रदूषण रोखणे आणि लोकसहभागातून जलसंवर्धनाची चळवळ उभी करणे हा या अभियानाचा आत्मा होता.

या पंधरवड्यात गावोगावी ग्रामसभा, जनजागृती मोहीम, नदी स्वच्छता, वृक्षारोपण, जलसंवर्धन शपथ, शालेय उपक्रम, महिला बचतगटांचा सहभाग आणि युवकांच्या स्वयंसेवी सहभागामुळे हा कार्यक्रम लोकाभिमुख ठरला. जलसंपदा विभाग शेतकऱ्यांच्या दारी पोहोचला आणि शासनाच्या योजनांची माहिती प्रत्यक्ष लाभार्थ्यांपर्यंत पोहोचली.

पाणी म्हणजे भविष्यातील अर्थव्यवस्था

२२ मार्च रोजी साजरा होणाऱ्या जागतिक जलदिनानिमित्त पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी पाण्याच्या प्रश्नाकडे देशाच्या विकासाशी निगडित विषय म्हणून पाहण्याचे आवाहन केले होते. पाणीटंचाई ही केवळ नैसर्गिक समस्या नसून आर्थिक आणि सामाजिक विकासाला अडथळा ठरणारी बाब असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

याच विचाराला पुढे नेत महाराष्ट्र सरकार ग्रामीण भागात जलसंधारण, उपलब्ध पाण्याचे व्यवस्थापन आणि दीर्घकालीन नियोजनासाठी सातत्याने काम करत आहे. जलसंपदा मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्या नेतृत्वाखाली विभागाने पारंपरिक विचारांच्या चौकटी मोडून वैज्ञानिक जलव्यवस्थापनाचा मार्ग स्वीकारला आहे.

दुष्काळमुक्त महाराष्ट्राचा पाया - नदीजोड प्रकल्प

आज महाराष्ट्राच्या विकासाच्या दृष्टीने सर्वाधिक महत्त्वाचा विषय म्हणजे नदीजोड प्रकल्प. एका खोऱ्यातील अतिरिक्त पाणी तुटीच्या खोऱ्यात वळवून लाखो हेक्टर क्षेत्र सिंचनाखाली आणणे, भूजलपातळी वाढविणे आणि ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला नवे बळ देणे हा या प्रकल्पाचा मुख्य उद्देश आहे.

समुद्रात वाहून जाणारे कोकणातील अतिरिक्त पाणी गोदावरी आणि कृष्णा खोऱ्याकडे वळविण्याची संकल्पना ही केवळ अभियांत्रिकी प्रकल्प नसून ग्रामीण महाराष्ट्राच्या भवितव्याशी जोडलेली विकासनीती आहे. या संकल्पनेला प्रत्यक्षात आणण्यासाठी शासनाने मोठ्या प्रमाणात आर्थिक तरतूद केली असून

विविध योजनांची अंमलबजावणी वेगाने सुरू आहे.

स्वप्न ते वास्तव

दिवंगत माजी पंतप्रधान अटल बिहारी वाजपेयी यांनी राष्ट्रीय स्तरावर नदीजोड प्रकल्पाची संकल्पना पुढे मांडली होती. आज त्या संकल्पनेला नव्याने गती मिळत असून पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या मार्गदर्शनाखाली विविध राज्यांमध्ये या विषयावर काम सुरू आहे. महाराष्ट्रात मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस आणि जलसंपदा मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्या नेतृत्वाखाली या प्रकल्पाला अभूतपूर्व वेग मिळाल्याचे दिसून येते.

नाशिक येथे नदीजोड प्रकल्पासाठी स्वतंत्र कार्यालय सुरू करण्यात आले असून विविध तांत्रिक सर्वेक्षणे, सविस्तर प्रकल्प अहवाल आणि प्रशासकीय प्रक्रिया वेगाने पूर्ण करण्याचे काम सुरू आहे. यामुळे भविष्यात मराठवाडा, उत्तर महाराष्ट्र आणि पश्चिम महाराष्ट्रातील लाखो शेतकऱ्यांना मोठा दिलासा मिळणार आहे.

महाराष्ट्र पाणी परिषदेची दूरदृष्टी आणि नदीजोड प्रकल्पाचा पाया

नदीजोड प्रकल्पाची संकल्पना महाराष्ट्रासाठी नवीन नाही. उलट, आज ज्या विचाराची अंमलबजावणी प्रत्यक्षात होताना दिसत आहे, त्याची बीजे अनेक वर्षांपूर्वी पेरली गेली होती. ग्रामीण महाराष्ट्रातील दुष्काळ, पाण्याचे असमान वितरण आणि शेतीसमोरील संकटांचा सखोल अभ्यास करून दिवंगत पद्मभूषण डॉ. बाळासाहेब विखे पाटील आणि दिवंगत ज्येष्ठ नेते गणपतराव देशमुख यांनी जवळपास पंचवीस वर्षांपूर्वी राज्यासाठी नदीजोड प्रकल्पाचा व्यापक आराखडा तयार केला होता.

त्या काळात ही संकल्पना अनेकांना अवघड आणि खर्चिक वाटत होती. परंतु या दूरदर्शी नेतृत्वाने महाराष्ट्राच्या भविष्यासाठी पाण्याचे शाश्वत नियोजन करण्याची गरज ओळखली होती. त्यांनी केवळ कल्पना मांडली नाही, तर अभ्यासपूर्ण प्रस्ताव तयार करून केंद्र आणि राज्य सरकारकडे सादर केले. भविष्यात दुष्काळमुक्त महाराष्ट्र घडवायचा असेल तर पाण्याचे संतुलित वितरण हा एकमेव मार्ग असल्याचा त्यांचा ठाम विश्वास होता.

महाराष्ट्र पाणी परिषदेचे मोलाचे कार्य

या विचाराला संस्थात्मक स्वरूप देण्यासाठी महाराष्ट्र पाणी

परिषदेची स्थापना करण्यात आली. या परिषदेच्या माध्यमातून जलतज्ज्ञ, अभियंते, कृषी अभ्यासक, पर्यावरणतज्ज्ञ आणि ग्रामीण भागातील लोकप्रतिनिधी यांना एकत्र आणून विस्तृत अभ्यास करण्यात आला. सन २००० ते २०१६ या कालावधीत अनेक परिसंवाद, कार्यशाळा आणि बैठका आयोजित करण्यात आल्या. या बैठकीत राज्यातील पाण्याची उपलब्धता, पर्जन्यमानातील असमतोल, समुद्रात वाहून जाणारे अतिरिक्त पाणी आणि दुष्काळी भागातील गरजा यांचा वैज्ञानिक अभ्यास करण्यात आला.

परिषदेने असा निष्कर्ष मांडला की, राज्यातील १३ नद्या परस्पर जोडल्यास सुमारे ३०० टीएमसी अतिरिक्त पाणी उपलब्ध होऊ शकते. या पाण्याचा उपयोग शेती, पिण्याचे पाणी, औद्योगिक विकास आणि पर्यावरण संवर्धनासाठी होऊ शकतो. त्या काळात मांडलेला हा विचार आज राज्याच्या धोरणाचा भाग बनत असल्याचे दिसून येते.

कोकणातील अतिरिक्त पाणी मराठवाड्यासाठी जीवनदायी संधी

महाराष्ट्रात दरवर्षी कोकणातील अनेक नद्यांमधून प्रचंड प्रमाणात पाणी थेट समुद्रात जाऊन मिळते. दुसरीकडे मराठवाडा, उत्तर महाराष्ट्र आणि पश्चिम महाराष्ट्रातील अनेक भागांमध्ये उन्हाळ्यात तीव्र पाणीटंचाई निर्माण होते. या विरोधाभासावर उपाय म्हणून नदीजोड प्रकल्पाची संकल्पना अधिक प्रभावी ठरते.

कोकणातील अतिरिक्त पाणी गोदावरी, प्रवरा, मुळा, भीमा आणि कृष्णा खोऱ्याकडे वळविल्यास लाखो हेक्टर शेतीला सिंचन उपलब्ध होऊ शकते. त्यामुळे केवळ शेती उत्पादन वाढणार नाही, तर ग्रामीण भागातील रोजगार, उद्योग आणि अर्थव्यवस्थेलाही मोठी चालना मिळेल. आज महायुती सरकारने याच दिशेने धोरणात्मक निर्णय घेत विविध नदीजोड योजनांना प्राधान्य दिले आहे. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या नेतृत्वाखाली आणि जलसंपदा मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्या सातत्यपूर्ण पाठपुराव्यामुळे या योजनांना प्रशासकीय गती मिळत आहे.

राजकारणामुळे अनेक वर्षे रखडलेली संकल्पना

देशात नदीजोड प्रकल्पाचा विचार नवीन नाही. विसाव्या शतकाच्या सुरुवातीला गंगा आणि कावेरी नद्या जोडण्याची कल्पना मांडण्यात आली होती. त्यानंतर १९६० मध्ये केंद्रीय मंत्री के. एल. राव यांनी हा विषय पुन्हा पुढे आणला. पुढे १९८२ मध्ये राष्ट्रीय जलविकास अभिकरणाची स्थापना झाली आणि या संकल्पनेवर अभ्यास सुरू झाला. माजी पंतप्रधान अटल बिहारी वाजपेयी यांच्या कार्यकाळात नदीजोड प्रकल्पाला विशेष महत्त्व प्राप्त झाले. त्यांनी या विषयाला राष्ट्रीय विकासाचा आधारस्तंभ मानले. मात्र त्यानंतर विविध कारणांमुळे आणि बदलत्या राजकीय परिस्थितीमुळे या प्रकल्पाची गती मंदावली. परिणामी अनेक दुष्काळग्रस्त भागांना वेळेवर पाणी मिळण्याची संधी गमवावी लागली. या विलंबाची सर्वाधिक किंमत शेतकरी, ग्रामीण अर्थव्यवस्था आणि सामान्य जनतेला चुकवावी लागली. हजारो कोटी रुपयांचे शेती नुकसान, भूजल पातळीतील घट, स्थलांतर आणि बेरोजगारी यांसारख्या समस्यांना ग्रामीण महाराष्ट्राला सामोरे जावे लागले.

महायुती सरकारचा निर्धार - दुष्काळमुक्त महाराष्ट्र

आज राज्य सरकारने दुष्काळमुक्त महाराष्ट्राचे ध्येय समोर ठेवून नदीजोड प्रकल्पांना विशेष प्राधान्य दिले आहे. राज्याच्या अर्थसंकल्पामध्ये या योजनांसाठी मोठ्या प्रमाणावर निधीची तरतूद करण्यात आली आहे. सरकारचे उद्दिष्ट केवळ नवीन प्रकल्प जाहीर करणे नाही, तर प्रत्यक्षात पाणी तुटीच्या भागापर्यंत पोहोचविणे हे आहे. त्यामुळे प्रशासकीय मान्यता, सविस्तर प्रकल्प अहवाल, तांत्रिक सर्वेक्षण आणि निधी वितरण या सर्व प्रक्रियांना गती देण्यात आली आहे.

जलसंपदा मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी अनेकदा स्पष्ट केले आहे की, महाराष्ट्राचा विकास हा पाण्याच्या विकासाशी जोडलेला आहे. त्यामुळे भविष्यातील पिढ्यांसाठी शाश्वत जलव्यवस्थापन उभे करणे ही काळाची गरज आहे.

शेतकऱ्यांच्या आशा-अपेक्षांचे केंद्र

महाराष्ट्रातील शेतकरी हा संकटांशी दोन हात करणारा कष्टाळू घटक आहे. कधी दुष्काळ, कधी अवकाळी पाऊस, कधी गारपीट तर कधी बाजारभावातील चढउतार अशा अनेक संकटांमध्येही तो शेती टिकवून ठेवतो. जर या शेतकऱ्याला वर्षभर पुरेसे सिंचन उपलब्ध झाले, तर महाराष्ट्राची कृषी अर्थव्यवस्था पूर्णपणे बदलू शकते. ऊस, फळबागा, भाजीपाला, डाळी, तेलबिया आणि विविध नगदी पिकांचे उत्पादन वाढेल. ग्रामीण भागात रोजगार निर्माण होतील आणि स्थलांतराचे प्रमाण कमी होईल. याच कारणामुळे नदीजोड प्रकल्पाला केवळ जलसंपदा योजना म्हणून न पाहता ग्रामीण विकासाचा महामार्ग म्हणून पाहिले जात आहे.

महत्त्वाकांक्षी नदीजोड प्रकल्प महाराष्ट्राच्या जलभवितव्याचा नवा अध्याय

महाराष्ट्राला दुष्काळाच्या दुष्टचक्रातून कायमस्वरूपी बाहेर काढण्यासाठी केवळ नवीन धरणे बांधणे हा उपाय नाही, तर उपलब्ध जलसंपत्तीचे वैज्ञानिक पुनर्वितरण करणे ही काळाची गरज आहे. याच भूमिकेतून राज्य सरकारने नदीजोड प्रकल्पांना सर्वोच्च प्राधान्य दिले

आता निर्धार नदीजोड प्रकल्पाचा!

साकारतोय भविष्यातील जलसमृद्ध महाराष्ट्राचा विकास आराखडा

आहे. या योजनांचा उद्देश एका भागातील अतिरिक्त पाणी दुसऱ्या पाणीटंचाईग्रस्त भागात पोहोचवून शेती, उद्योग आणि पिण्याच्या पाण्याची दीर्घकालीन व्यवस्था निर्माण करणे हा आहे.

जलसंपदा मंत्री नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्या नेतृत्वाखाली विभागाने या योजनांना केवळ कागदावर न ठेवता प्रत्यक्ष अंमलबजावणीच्या दिशेने नेण्याचा प्रयत्न सुरू केला आहे. प्रत्येक प्रकल्पाचा आर्थिक, तांत्रिक आणि पर्यावरणीय अभ्यास करून त्याला पुढे नेण्याचे काम सुरू आहे.

वैनगंगा-नळगंगा नदीजोड प्रकल्प
विदर्भासाठी परिवर्तनाची संधी

राज्यातील सर्वात मोठ्या आणि महत्त्वाच्या योजनांपैकी एक म्हणजे वैनगंगा-नळगंगा नदीजोड प्रकल्प. या प्रकल्पाची अंदाजित

किंमत सुमारे ८८ हजार ५७४ कोटी रुपये असून, त्याच्या माध्यमातून सुमारे ३ लाख ७१ हजार हेक्टरपेक्षा अधिक क्षेत्र सिंचनाखाली येण्याची अपेक्षा आहे. हा प्रकल्प केवळ शेतीपुरता मर्यादित नाही. भूजल पातळी वाढणे, ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला चालना मिळणे, पशुधनासाठी पाण्याची उपलब्धता वाढणे आणि भविष्यातील औद्योगिक विकासासाठी आवश्यक जलस्रोत निर्माण होणे असे अनेक सकारात्मक परिणाम या योजनेतून अपेक्षित आहेत.

नार-पार-गिरणा प्रकल्प
उत्तर महाराष्ट्रासाठी नवी आशा

उत्तर महाराष्ट्रातील नाशिक आणि जळगाव जिल्ह्यांतील अनेक भाग पाण्याच्या असमतोलामुळे प्रभावित आहेत. या परिस्थितीवर उपाय म्हणून नार-पार-गिरणा नदीजोड प्रकल्प महत्त्वाचा मानला जात आहे. या प्रकल्पामुळे जवळपास ४९ हजार हेक्टरपेक्षा अधिक क्षेत्र सिंचनाखाली येणार असून हजारो शेतकऱ्यांना त्याचा थेट फायदा होईल. या प्रकल्पासाठी हजारो कोटी रुपयांची तरतूद करण्यात आली असून त्याच्या अंमलबजावणीसाठी प्रशासकीय स्तरावर आवश्यक प्रक्रिया वेगाने सुरू आहेत. यामुळे द्राक्ष, कांदा, डाळिंब, भाजीपाला आणि इतर नगदी पिकांच्या उत्पादनाला स्थैर्य मिळण्यास मदत होईल.

दमणगंगा-एकदरे-गोदावरी योजना
प्रत्येक थेंबाचा उपयोग

कोकणातील मोठ्या प्रमाणावर समुद्रात वाहून जाणारे पाणी उपयुक्त ठिकाणी वळविण्याच्या उद्देशाने दमणगंगा-एकदरे-गोदावरी योजना प्रस्तावित करण्यात आली आहे. या योजनेमुळे गोदावरी खोऱ्यात अतिरिक्त पाणी उपलब्ध होईल आणि भविष्यातील जलसुरक्षेला मोठे बळ मिळेल. अनेक दुष्काळग्रस्त भागांसाठी ही योजना जीवनदायिनी ठरण्याची क्षमता बाळगते.

गोदावरी आणि कृष्णा खोऱ्यांचा सर्वांगीण विकास

राज्य सरकारच्या नियोजनानुसार गोदावरी आणि कृष्णा या दोन्ही खोऱ्यांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर अतिरिक्त पाणी उपलब्ध करून देण्याचा प्रयत्न सुरू आहे. याचा थेट लाभ मराठवाडा, पश्चिम महाराष्ट्र आणि उत्तर महाराष्ट्रातील अनेक जिल्ह्यांना होणार आहे. आज अनेक भागांमध्ये धरणे असूनही त्यातील पाणी नियोजित पद्धतीने सर्व लाभक्षेत्रापर्यंत पोहोचत नाही. नदीजोड प्रकल्पांमुळे या व्यवस्थेत मूलभूत बदल घडवून आणण्याचा प्रयत्न केला जात आहे.

एकात्मिक जल आराखडा
भविष्यासाठी वैज्ञानिक नियोजन

आजच्या काळात जलव्यवस्थापन हे केवळ पाणी साठविण्यापुरते मर्यादित राहिलेले नाही. हवामान बदल, वाढती लोकसंख्या, औद्योगिक गरजा आणि शेतीचा विस्तार लक्षात घेता दीर्घकालीन नियोजन आवश्यक झाले आहे. यासाठी राज्याने एकात्मिक जल आराखडा तयार केला असून विविध योजनांचे

संभाव्यता अहवाल, सविस्तर प्रकल्प अहवाल आणि तांत्रिक सर्वेक्षण पूर्ण करण्याचे काम सुरू आहे. यामुळे भविष्यातील प्रत्येक निर्णय वैज्ञानिक माहितीच्या आधारे घेता येणार आहे.

आंतरखोरे पाणी हस्तांतरण
जागतिक स्तरावरील संकल्पना

जगातील अनेक देशांनी अतिरिक्त पाण्याचे पुनर्वितरण करून आर्थिक विकासाला गती दिली आहे. चीनसारख्या देशात मोठ्या प्रमाणावर नदीजोड आणि पाणी वळविण्याच्या योजनांमुळे शेती, उद्योग आणि नागरी विकासाला चालना मिळाली. महाराष्ट्रातील आंतरखोरे पाणी हस्तांतरणाची संकल्पना याच आधुनिक दृष्टिकोनातून विकसित होत आहे. एका प्रदेशातील जलसमृद्धी दुसऱ्या प्रदेशातील विकासाचे साधन बनू शकते, हा या विचाराचा मूलाधार आहे.

ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला मिळणारी नवी ऊर्जा

पाणी उपलब्ध झाल्यानंतर केवळ उत्पादन वाढत नाही, तर संपूर्ण ग्रामीण अर्थव्यवस्थेचे चित्र बदलते. शेतमाल प्रक्रिया उद्योग, दुग्धव्यवसाय, मत्स्यव्यवसाय, फळ प्रक्रिया उद्योग, कोल्ड स्टोरेज आणि ग्रामीण उद्योजकता यांना नवी संधी मिळते. परिणामी रोजगार वाढतो, स्थलांतर कमी होते आणि गावांची आर्थिक स्वयंपूर्णता वाढते. म्हणूनच नदीजोड प्रकल्प हा केवळ जलसंपदा विभागाचा विषय नसून सामाजिक आणि आर्थिक परिवर्तनाचा पाया मानला जात आहे.

दूरदृष्टी असलेल्या नेतृत्वाची गरज

इतक्या मोठ्या स्वरूपाच्या प्रकल्पांसाठी दीर्घकालीन विचार, सातत्यपूर्ण पाठपुरावा आणि प्रशासकीय समन्वय आवश्यक असतो. जलसंपदा मंत्री नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी अधिकाऱ्यांना अनेकदा चाकोरीबाहेर विचार करा आणि भविष्यातील महाराष्ट्र डोळ्यासमोर ठेवा असा संदेश दिला आहे. दुष्काळावर तात्पुरते उपाय शोधण्याऐवजी कायमस्वरूपी जलव्यवस्थापनाची रचना उभी करणे, हीच त्यांच्या कार्यपद्धतीची वैशिष्ट्यपूर्ण बाजू आहे. त्यामुळे नदीजोड प्रकल्प आज केवळ कल्पना न राहता प्रत्यक्ष विकासाच्या मार्गावर वाटचाल करत असल्याचे चित्र दिसून येत आहे.

दुष्काळमुक्त महाराष्ट्राच्या दिशेने निर्णायक पाऊल

नदीजोड प्रकल्प हा केवळ अभियांत्रिकी किंवा जलसंपदा विभागाचा विषय नाही, तर तो महाराष्ट्राच्या सामाजिक, आर्थिक आणि कृषी परिवर्तनाचा व्यापक आराखडा आहे. पाण्याचे समान वितरण झाल्यास राज्यातील शेती, उद्योग, पर्यावरण आणि ग्रामीण जीवनमान या सर्व क्षेत्रांमध्ये सकारात्मक बदल घडू शकतो. त्यामुळेच आज या प्रकल्पाकडे केवळ एका योजनेच्या दृष्टीने न पाहता, महाराष्ट्राच्या पुढील अनेक दशकांच्या विकासाची पायाभरणी म्हणून पाहिले जात आहे. आज महाराष्ट्रातील अनेक भागांमध्ये पाण्याअभावी शेतीचे स्वरूप बदलत आहे. पारंपरिक पिकांऐवजी कमी पाण्यावर येणारी पिके घेण्याची वेळ शेतकऱ्यांवर आली आहे. अनेक तरुणांना रोजगारासाठी शहरांकडे स्थलांतर करावे लागते. ग्रामीण भागातील अर्थचक्र मंदावते. या सर्व समस्यांचे मूळ कारण म्हणजे जलसंपत्तीचे असमान वितरण. नदीजोड प्रकल्पाच्या माध्यमातून या परिस्थितीत आमूलाग्र बदल घडवून आणण्याची क्षमता आहे.

जलसुरक्षा म्हणजे आर्थिक सुरक्षा

पाणी उपलब्ध झाले तर शेती सक्षम होते, शेती सक्षम झाली तर ग्रामीण बाजारपेठ मजबूत होते आणि ग्रामीण बाजारपेठ मजबूत झाली तर राज्याची अर्थव्यवस्था गतिमान होते. त्यामुळे जलसुरक्षा ही प्रत्यक्षात आर्थिक सुरक्षेची हमी आहे. सिंचनाच्या माध्यमातून शेतकरी एकाच हंगामावर अवलंबून राहत नाही. फळबागा, भाजीपाला, प्रक्रिया उद्योग, दुग्धव्यवसाय आणि कृषीपूरक व्यवसायांना चालना मिळते. कृषी उत्पादनात वाढ झाल्यामुळे निर्यात क्षमता वाढते आणि ग्रामीण भागात रोजगाराच्या नव्या संधी निर्माण होतात. त्यामुळे नदीजोड प्रकल्प हा केवळ पाणीपुरवठ्याचा विषय नसून सर्वसमावेशक विकासाचा आधारस्तंभ आहे.

पर्यावरण आणि विकास यांचा समतोल

विकासाच्या कोणत्याही मोठ्या प्रकल्पात पर्यावरणीय संतुलन राखणे अत्यंत आवश्यक असते. म्हणूनच नदीजोड योजनांच्या अंमलबजावणीत वैज्ञानिक अभ्यास, पर्यावरणीय मूल्यांकन आणि तांत्रिक नियोजनाला महत्त्व दिले जात आहे. भविष्यातील हवामान बदल, पर्जन्यमानातील अनिश्चितता आणि वाढती लोकसंख्या लक्षात घेऊन दीर्घकालीन जलधोरण तयार करण्याचा प्रयत्न सुरू आहे. पाणी संवर्धन, जलपुनर्भरण, वृक्षारोपण, नदी पुनरुज्जीवन आणि जलसाक्षरता यांसारख्या उपक्रमांना नदीजोड प्रकल्पाची जोड मिळाल्यास महाराष्ट्र जलसमृद्ध होण्याचा मार्ग अधिक मजबूत होईल.

भविष्यातील पिढ्यांसाठी जबाबदारी

आज उपलब्ध असलेली जलसंपत्ती ही केवळ वर्तमान पिढीची मालमत्ता नाही; ती पुढील अनेक पिढ्यांची अमूल्य ठेव आहे. त्यामुळे पाण्याचे नियोजन ही शासनाचीच नव्हे तर समाजाचीही सामूहिक जबाबदारी आहे. प्रत्येक गाव, प्रत्येक शेतकरी, प्रत्येक नागरिक आणि प्रत्येक संस्था यांनी जलसंवर्धनाच्या कार्यात सहभागी होणे आवश्यक आहे. पाण्याचा प्रत्येक थेंब जपला तरच भविष्यातील प्रत्येक स्वप्न साकार होईल, हा विचार समाजमनात रुजविण्याची गरज आहे. शासनाच्या योजनांना लोकसहभागाची जोड मिळाली तर दुष्काळमुक्त महाराष्ट्राचे स्वप्न वास्तवात उतरण्यास वेळ लागणार नाही.

दूरदृष्टी, निर्णयक्षमता आणि विकासाचा ध्यास

मोठे प्रकल्प उभारण्यासाठी केवळ निधी पुरेसा नसतो; त्यासाठी दीर्घकालीन दृष्टी, प्रशासकीय समन्वय आणि सातत्यपूर्ण पाठपुरावा आवश्यक असतो. जलसंपदा मंत्री नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी जलव्यवस्थापनाकडे केवळ विभागीय काम म्हणून न पाहता राज्याच्या विकासाच्या व्यापक ध्येयाशी जोडण्याचा प्रयत्न केला आहे. बदलत्या काळानुसार आधुनिक तंत्रज्ञान, वैज्ञानिक नियोजन आणि लोकाभिमुख दृष्टिकोन स्वीकारण्यावर त्यांनी भर दिला आहे. त्यांच्या नेतृत्वाखाली जलसंपदा विभागाने मोठा विचार - दीर्घकालीन परिणाम हा मंत्र स्वीकारत नदीजोड प्रकल्पांसारख्या महत्त्वाकांक्षी योजनांना गती दिली आहे. महाराष्ट्राच्या विकासासाठी पाणी हा सर्वात मोठा नैसर्गिक संसाधन आहे आणि त्याचे योग्य व्यवस्थापन हेच भविष्यातील समृद्धीचे सूत्र ठरू शकते.

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री तथा अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री नामदार श्री. राधाकृष्ण विखे पाटील साहेब यांच्या वाढदिवसानिमित्त त्यांना मनःपूर्वक शुभेच्छा! त्यांना उत्तम आरोग्य, निरोगी व दीर्घायुष्य लाभो, त्यांच्या नेतृत्वाखाली महाराष्ट्राच्या जलव्यवस्थापनाला नवी दिशा मिळत राहो, दुष्काळमुक्त आणि जलसमृद्ध महाराष्ट्राचे स्वप्न साकार होवो तसेच शेतकरी, ग्रामीण भाग आणि सर्वसामान्य जनतेच्या विकासासाठी त्यांचे कार्य अधिक व्यापक होत राहो, हीच सदिच्छा. नद्या जोडण्याचा हा केवळ प्रकल्प नाही; तो महाराष्ट्राच्या भविष्यातील समृद्धीचा, शेतकऱ्यांच्या आशेचा आणि पुढील पिढ्यांच्या सुरक्षित उद्याचा संकल्प आहे. दुष्काळमुक्त महाराष्ट्राचा निर्धार प्रत्यक्षात आणण्याच्या या प्रवासाला इतिहास निश्चितच विकासाच्या नव्या पर्वाची सुरुवात म्हणून स्मरणात ठेवेल.

प्रशांत कांबळे
जनसंपर्क अधिकारी, जनसेवा, लोणी

सहकाराच्या संस्कारातून घडलेले लोकनेतृत्व

जलसंपदा मंत्री ना. राधाकृष्ण विखे पाटील

एखाद्या नेत्याची खरी ओळख त्याच्या पदावरून होत नाही; तर समाजासाठी त्याने उभारलेल्या कार्यावरून आणि जनतेने त्याच्यावर दाखविलेल्या विश्वासावरून होते. महाराष्ट्राच्या सार्वजनिक जीवनात ही व्याख्या ज्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाला तंतोतंत लागू पडते, त्या नावांमध्ये जलसंपदा मंत्री तथा अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांचे स्थान विशेष आहे.

त्यांच्या वाढदिवसानिमित्त त्यांच्या जीवनप्रवासाकडे पाहिले, तर तो केवळ एका राजकारण्याचा प्रवास नसून सहकार, शिक्षण, कृषी, जलव्यवस्थापन आणि ग्रामीण विकास यांना समर्पित सार्वजनिक जीवनाचा प्रेरणादायी इतिहास आहे. अनेक दशकांपासून त्यांनी लोकप्रतिनिधी म्हणून जनतेशी सातत्याने संवाद ठेवत विकासाला प्राधान्य देणारी कार्यशैली जोपासली आहे.

आशियातील पहिल्या सहकारी चळवळीचा अभिमानास्पद वारसा

राधाकृष्ण विखे पाटील यांचे व्यक्तिमत्त्व समजून घ्यायचे असेल, तर त्यांच्या कुटुंबाच्या सामाजिक कार्याचा इतिहास जाणून घेणे आवश्यक ठरते. महाराष्ट्रातील सहकार चळवळीच्या इतिहासात पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील यांनी आशिया खंडातील पहिला सहकारी साखर कारखाना उभारून ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला नवे पर्व दिले. या कार्यामुळे शेतकरी हा केवळ ऊस उत्पादक न राहता उद्योगाचा भागीदार बनला.

यानंतर पद्मभूषण बाळासाहेब विखे पाटील यांनी सहकार, शिक्षण आणि लोकसेवेच्या माध्यमातून या परंपरेला व्यापक दिशा दिली. ग्रामीण भागातील शिक्षण, आरोग्य आणि सामाजिक उन्नतीसाठी त्यांनी केलेले कार्य आजही आदर्श मानले जाते. अशा समृद्ध परंपरेचा वारसा लाभलेल्या राधाकृष्ण विखे पाटील यांनीही समाजहिताला सर्वोच्च स्थान देत सार्वजनिक जीवनाची वाट निवडली.

कृषी शिक्षणातून घडलेली विकासाची दृष्टी

राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी कृषी शिक्षण घेतले आणि शेतकरी जीवनातील वास्तव जवळून अनुभवले. त्यामुळे शेती, पाणी, उत्पादन, बाजारपेठ आणि ग्रामीण अर्थव्यवस्था यांचा परस्परसंबंध त्यांनी अभ्यासपूर्ण पद्धतीने समजून घेतला. त्यांच्या निर्णयांमध्ये ही कृषी पार्श्वभूमी सातत्याने दिसून येते.

त्यांच्या मते, ग्रामीण विकासाचा पाया मजबूत करायचा असेल तर शिक्षण, सिंचन, उद्योग आणि रोजगार या चारही क्षेत्रांचा समन्वय आवश्यक आहे. म्हणूनच त्यांनी विविध जबाबदाऱ्यांमध्ये काम करताना दीर्घकालीन विकासाला प्राधान्य दिले.

सातत्याने मिळालेला जनविश्वास

लोकशाहीमध्ये मतदारांचा विश्वास हा कोणत्याही नेत्यासाठी सर्वात मोठा सन्मान असतो. शिर्डी विधानसभा मतदारसंघाने अनेक निवडणुकांमध्ये राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्यावर सातत्याने विश्वास व्यक्त केला आहे. हा विश्वास केवळ राजकीय समीकरणांचा परिणाम नसून विकासकामे, जनसंपर्क आणि लोकांशी असलेल्या नात्याची पावती मानली जाते.

ग्रामीण भागातील प्रश्न असोत, शेतकऱ्यांच्या अडचणी असोत किंवा पायाभूत सुविधांची गरज असो-त्यांनी या विषयांवर सातत्याने पाठपुरावा करण्याची भूमिका घेतली. त्यामुळे त्यांच्या नेतृत्वाकडे लोकांनी विकासाच्या अपेक्षेने पाहिले.

शिक्षण आणि ग्रामीण परिवर्तनाचा ध्यास

विखे पाटील कुटुंबाने उभारलेल्या शैक्षणिक संस्थांमुळे हजारो विद्यार्थ्यांना ग्रामीण भागातच दर्जेदार शिक्षणाची संधी उपलब्ध झाली. अभियांत्रिकी, वैद्यकीय, कृषी आणि व्यावसायिक शिक्षणाच्या माध्यमातून अनेक युवकांनी स्वतःचे भविष्य घडवले.

राधाकृष्ण विखे पाटील यांनीही शिक्षणाला समाजपरिवर्तनाचे प्रभावी साधन मानले आहे. त्यांच्या विचारांमध्ये शिक्षण हे केवळ पदवी मिळविण्याचे माध्यम नसून स्वावलंबी आणि सक्षम समाज घडविण्याचे शक्तिशाली साधन आहे.

लोकाभिमुख कार्यशैलीची वेगळी ओळख

प्रशासन आणि नागरिक यांच्यामधील अंतर कमी करणे हे सक्षम नेतृत्वाचे लक्षण मानले जाते. राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्या कार्यशैलीत निर्णयक्षमतेबरोबरच प्रशासकीय समन्वयाला विशेष महत्त्व दिले गेले आहे. विकासकामांची घोषणा करून थांबण्यापेक्षा त्यांची अंमलबजावणी पूर्ण होईपर्यंत पाठपुरावा करण्याची शैली त्यांच्या कामात दिसून येते.

याच कारणामुळे त्यांना अभ्यासू, नियोजनक्षम आणि परिणामकारक नेतृत्व म्हणून ओळख मिळाली आहे. शेतकरी, विद्यार्थी, उद्योजक आणि सर्वसामान्य नागरिक यांच्याशी सातत्याने संवाद ठेवण्याची त्यांची कार्यपद्धती त्यांच्या सार्वजनिक जीवनाची महत्त्वाची ताकद ठरली आहे.

जलसंपदा, उद्योग, शिक्षण आणि सामाजिक बांधिलकी यांचा समन्वय साधणारा जननेता

राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्या सार्वजनिक जीवनाचा अभ्यास केला, तर त्यांच्या कार्याचा केंद्रबिंदू नेहमीच विकास हा सर्वसामान्य माणसाच्या जीवनात दिसला पाहिजे हा राहिल्याचे जाणवते. त्यामुळेच त्यांनी विविध मंत्रीपदांची जबाबदारी सांभाळताना केवळ प्रशासकीय निर्णय घेण्यापेक्षा त्या निर्णयांचा समाजावर दीर्घकालीन परिणाम कसा होईल, यावर अधिक भर दिला. विविध क्षेत्रांमध्ये काम करताना त्यांनी विकासाला सातत्य, नियोजन आणि परिणामकारकता यांची जोड दिली.

जबाबदाऱ्या बदलल्या पण जनसेवेचा ध्यास कायम राहिला

सार्वजनिक जीवनात अनेक वेळा पदे बदलतात, विभाग बदलतात आणि परिस्थिती बदलते; मात्र लोकसेवेची भावना कायम ठेवणे हेच खऱ्या नेतृत्वाचे वैशिष्ट्य असते. राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी शिक्षण, कृषी, प्रशासन, महसूल आणि आज जलसंपदा विभाग अशा विविध जबाबदाऱ्या सांभाळताना विकासाला केंद्रस्थानी ठेवले.

प्रत्येक विभागात त्यांनी अभ्यासपूर्ण निर्णय, अधिकाऱ्यांशी समन्वय आणि लोकांच्या अपेक्षा यांचा समतोल राखण्याचा प्रयत्न केला. त्यामुळे त्यांच्या कार्यशैलीत केवळ राजकीय नेतृत्व नव्हे, तर व्यवस्थापन कौशल्य आणि दीर्घकालीन नियोजनाची छाप दिसून येते.

जलसंपदा मंत्री म्हणून पाण्याच्या प्रश्नाकडे दूरदृष्टीने पाहणारे नेतृत्व

आज महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री म्हणून त्यांच्यावर मोठी जबाबदारी आहे. हवामान बदल, अनियमित पाऊस आणि वाढत्या पाण्याच्या गरजा लक्षात घेता राज्यासाठी शाश्वत जलव्यवस्थापन आवश्यक आहे. याच दृष्टीने सिंचन क्षमता वाढविणे, पाण्याचा कार्यक्षम वापर, जलसंधारण आणि नदीजोड प्रकल्पांना गती देण्याचा विचार त्यांनी सातत्याने मांडला आहे.

त्यांच्या मते, पाण्याचा प्रत्येक थेंब हा भविष्यातील विकासाचा आधार आहे. म्हणूनच ग्रामीण भागातील शेती, पिण्याचे पाणी आणि औद्योगिक विकास या तिन्ही क्षेत्रांचा समतोल राखणारे जलनियोजन ही काळाची गरज आहे.

अहिल्यानगरच्या औद्योगिक भविष्यासाठी नवा विचार

अहिल्यानगर जिल्ह्याची ओळख अनेक वर्षे सहकार आणि कृषी क्षेत्रामुळे होती. मात्र बदलत्या आर्थिक परिस्थितीत जिल्ह्याने उद्योग क्षेत्रातही मोठी झेप घ्यावी, हा विचार त्यांनी सातत्याने मांडला.

शिर्डी, बेलवंडी, सुपा, राहुरी आणि इतर भागांमध्ये औद्योगिक विकासासाठी आवश्यक पायाभूत सुविधा निर्माण करण्यावर भर देण्यात आला. मोठी गुंतवणूक, उत्पादन उद्योग, संरक्षण क्षेत्राशी संबंधित प्रकल्प आणि रोजगारनिर्मिती यामुळे जिल्ह्याच्या अर्थव्यवस्थेला नवी चालना मिळू शकते, हा त्यामागील व्यापक दृष्टिकोन आहे.

विशेषतः संरक्षण उत्पादन क्षेत्राशी संबंधित उद्योगांची उभारणी ही जिल्ह्याच्या औद्योगिक इतिहासातील महत्त्वाची घटना मानली जात आहे. अशा प्रकल्पांमुळे स्थानिक युवकांसाठी उच्च दर्जाच्या रोजगाराच्या संधी निर्माण होण्याची अपेक्षा आहे.

शिर्डीचा विकास - श्रद्धा आणि आधुनिकतेचा संगम

शिर्डी हे जगभरातील भाविकांचे श्रद्धास्थान आहे. या शहराचा विकास केवळ धार्मिक पर्यटनापुरता मर्यादित न राहता आधुनिक सुविधा, दळणवळण, उद्योग आणि सेवा क्षेत्राशी जोडला जावा, हा व्यापक दृष्टिकोन पुढे आला.

शिर्डी आंतरराष्ट्रीय विमानतळ, सुधारित रस्ते, वाढती पायाभूत सुविधा आणि औद्योगिक गुंतवणुकीमुळे या परिसराची ओळख बहुआयामी विकासाच्या केंद्र म्हणून निर्माण होत आहे. श्रद्धेला विकासाची जोड देण्याचा हा प्रयत्न भविष्यात संपूर्ण परिसराच्या आर्थिक उन्नतीसाठी महत्त्वाचा ठरू शकतो.

शिक्षण आणि सामाजिक बांधिलकीची अखंड परंपरा

विखे पाटील कुटुंबाने अनेक दशकांपासून शिक्षणाच्या माध्यमातून समाजपरिवर्तनाचा मार्ग स्वीकारला आहे. ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना गुणवत्तापूर्ण शिक्षण उपलब्ध व्हावे, आधुनिक व्यावसायिक शिक्षणाची दारे खुली व्हावीत आणि आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल विद्यार्थ्यांनाही संधी मिळावी, या विचारातून विविध शैक्षणिक उपक्रम राबविले गेले.

राधाकृष्ण विखे पाटील यांनीही शिक्षणाला समाजाच्या प्रगतीचा पाया मानत विद्यार्थ्यांच्या भवितव्यासाठी संवेदनशील भूमिका घेतली. त्यांच्या कार्याचा हा सामाजिक पैलू राजकीय कार्याइतकाच महत्त्वाचा मानला जातो.

लोकांशी असलेले नाते - त्यांच्या नेतृत्वाची खरी ओळख

नेतृत्वाची खरी कसोटी संकटाच्या काळात लागते. सामान्य नागरिक, शेतकरी, युवक किंवा समाजातील विविध घटक यांच्या समस्या समजून घेऊन प्रशासनाशी समन्वय साधण्याची त्यांची शैली अनेकांना जवळची वाटते.

जनतेशी सातत्याने संवाद, विकासकामांचा पाठपुरावा आणि भविष्याचा विचार करणारी भूमिका यामुळे त्यांची प्रतिमा लोकाभिमुख नेतृत्वाची बनली आहे. त्यांच्या सार्वजनिक जीवनातील हा सर्वात मोठा ठेवा म्हणजे जनतेने त्यांच्यावर ठेवलेला विश्वास.

आज त्यांच्या वाढदिवसानिमित्त त्यांच्या सार्वजनिक जीवनाकडे पाहिले, तर सहकाराच्या परंपरेतून सुरू झालेला हा प्रवास महाराष्ट्राच्या विकासाच्या व्यापक ध्येयापर्यंत पोहोचलेला दिसतो. विकास, शिक्षण, जलव्यवस्थापन, उद्योग आणि समाजकारण या सर्व क्षेत्रांमध्ये सकारात्मक योगदान देण्याचा त्यांनी सातत्याने प्रयत्न केला आहे.

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री तथा अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील साहेब यांना वाढदिवसानिमित्त मनःपूर्वक शुभेच्छा!

ईश्वर त्यांच्या उत्तम आरोग्यासाठी, निरोगी आणि दीर्घायुष्यासाठी आशीर्वाद देवो. त्यांच्या हातून महाराष्ट्राच्या विकासाची नवी पर्वे घडत राहोत, शेतकरी अधिक समृद्ध होवोत, युवकांना रोजगाराच्या नव्या संधी मिळोत आणि जनतेच्या विश्वासाला न्याय देणारे त्यांचे कार्य अधिक व्यापक होत राहो, हीच सदिच्छा.

काही नेते इतिहासाचा भाग बनतात; पण काही नेते भविष्यासाठी दिशा ठरवतात. जनविश्वास, विकासदृष्टी आणि समाजसेवेचा समन्वय साधणारे नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील हे अशाच नेतृत्वांपैकी एक आहेत.

पायल आशिष ताजणे
शहराध्यक्ष, संगमनेर भाजपा

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री (गोदावरी व कृष्णा खोरे)
अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री आणि महाराष्ट्राचे ज्येष्ठ नेते
मा.ना. राधाकृष्ण विखे पाटील
वाढदिवस शुभेच्छा
- शुभेच्छुक -
मा. श्री. गोकुळ दिघे
भाजपा तालुका अध्यक्ष
सौ. प्रिती गोकुळ दिघे
सरपंच, जोर्वे ग्रामपंचायत

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री (गोदावरी व कृष्णा खोरे)
अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री आणि महाराष्ट्राचे ज्येष्ठ नेते
माननीय नामदार
राधाकृष्ण विखे पाटील
यांना वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा !
अरविंद आप्पा कोते पा.
बांधकाम सभापती तथा नगरसेवक
शिर्डी नगरपरिषद, शिर्डी

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री
मा. ना. राधाकृष्ण विखे पाटील यांना
वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा !
- शुभेच्छुक -
येवलेकर बंधू यांचे
श्री बालाजी फरसाण, राहता
श्री बालाजी टायर्स, साकोरी
श्री बालाजी ऑटो, साकोरी
श्री बालाजी एजन्सी, साकोरी
श्री बालाजी पैठणी, राहता
श्री बालाजी केबल्स, राहता

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री (गोदावरी व कृष्णा खोरे)
अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री आणि महाराष्ट्राचे ज्येष्ठ नेते
मा. ना. राधाकृष्ण विखे पाटील
यांना वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा !
ग्रामपंचायत कार्यालय,
तळेगाव दिघे, ता. संगमनेर
सरपंच : सौ. उषा रमेश दिघे
उपसरपंच : मयुर नवनाथ दिघे
ग्रामविकास अधि. - रविंद्र सहादू ताजणे
* सन्माननीय सदस्य *
जालिंदर नवनाथ दिघे, शोभा मनोहर कांदळकर,
कुसूम बबन दिघे, बाळू साहेबराव दिघे, मंदाबाई रघुनाथ इल्हे,
दिपाली मिनानाथ दिघे,अतुल दामू कदम,आबासाहेब तात्याबा भागवत,
कोमल राहुल जगताप, दुर्गा राजेश दिघे, सुरेखा सुभाष जगताप,
धनंजय जर्नादन इल्हे,भाऊसाहेब बाळासाहेब दिघे, कुसूम प्रकाश दिघे
सर्व कर्मचारी वृंद व ग्रामस्थ

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री (गोदावरी व कृष्णा खोरे)
अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री आणि महाराष्ट्राचे ज्येष्ठ नेते
माननीय नामदार
राधाकृष्ण विखे पाटील
यांना
वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा...
सुदिनं सुदिनं जन्मदिनं तव, भवतु मंगलं जन्मदिनम् |
विजयी भव सर्वत्र सर्वदा, भवतु मंगलं जन्मदिनम्
- शुभेच्छुक -
पायल ताजणे
आशिष ताजणे
सौ. पायल ताजणे
(शहराध्यक्ष - संगमनेर तालुका भाजपा)
श्री. आशिष ताजणे
(माजी शहराध्यक्ष - भाजपा ओबीसी युवा मोर्चा)

विश्वास, विकास आणि लोककल्याणाचा प्रवास : पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांची १२ वर्षे भारत नव्या आत्मविश्वासाने जगासमोर उभा – नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वाखाली केंद्र सरकारची बारा वर्षांची कारकीर्द ही विश्वास, विकास आणि लोककल्याणाची सुवर्णगाथा ठरली असून, भारताने नव्या आत्मविश्वासाने आणि सक्षम अर्थव्यवस्थेसह जागतिक पातळीवर आपले स्थान अधिक भक्कम केले आहे. सबका साथ, सबका विकास आणि सबका विश्वास हा मंत्र केवळ घोषवाक्य न राहता देशाच्या विकास मॉडेलमध्ये प्रत्यक्ष उतरला आहे, असे प्रतिपादन महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री तथा अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी केले.

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वाखालील केंद्र सरकारला १२ वर्षे पूर्ण झाल्याच्या पार्श्वभूमीवर भारतीय जनता पक्षाच्या वतीने आयोजित पत्रकार परिषदेत ना. विखे पाटील यांनी केंद्र सरकारच्या विविध निर्णयांचा आणि विकासकामांचा आढावा घेतला. यावेळी जिल्हाध्यक्ष दिलीप भालसिंग उतरे, नितीन दिनकर, प्रदेश पदाधिकारी प्रा. कोरडे, उपमहापौर धनंजय जाधव, नगरसेवक निखिल वारे यांच्यासह अनेक पदाधिकारी उपस्थित होते.

ना. राधाकृष्ण विखे पाटील म्हणाले की, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या सक्षम आणि दूरदर्शी नेतृत्वामुळे देशातील सामान्य नागरिक विकासाच्या मुख्य प्रवाहात आला आहे. गेल्या बारा वर्षांत सुमारे २५ कोटी नागरिक गरिबीच्या बाहेर आले, तर ८१ कोटी नागरिकांना अन्नसुरक्षा योजनेचा लाभ मिळाला आहे. गरीब कल्याणाला केंद्रस्थानी ठेवून राबविण्यात आलेल्या योजनांमुळे सामाजिक सुरक्षा अधिक मजबूत झाली आहे. शेतकरी हिताला प्राधान्य देणाऱ्या मोदी सरकारने ११ कोटींहून अधिक शेतकऱ्यांना प्रधानमंत्री किसान सन्मान निधी योजनेद्वारे सुमारे ४.२७ लाख कोटी रुपयांची आर्थिक मदत दिली आहे. तसेच किसान क्रेडिट कार्ड योजनेद्वारे १०.२ लाख कोटी रुपयांहून अधिक कर्ज वितरण करण्यात आले असून, कृषी क्षेत्र अधिक सक्षम करण्यासाठी सातत्याने प्रयत्न सुरू असल्याचे ना. विखे पाटील यांनी सांगितले.

आरोग्य क्षेत्रातील मोठ्या परिवर्तनाचा उल्लेख करताना त्यांनी सांगितले की, आयुष्मान भारत योजनेचा लाभ १२ कोटी कुटुंबांना मिळाला असून, प्रत्येक पात्र कुटुंबाला पाच लाख रुपयांपर्यंत मोफत उपचारांची सुविधा उपलब्ध झाली आहे. तसेच ७० वर्षांवरील ज्येष्ठ नागरिकांनाही या योजनेचा लाभ देण्याचा निर्णय केंद्र सरकारने घेतला आहे. प्रधानमंत्री आवास योजनेअंतर्गत आतापर्यंत चार कोटी कुटुंबांना घरे उपलब्ध करून देण्यात आली आहेत.

महिलांच्या आर्थिक सक्षमीकरणासाठी केंद्र सरकारने घेतलेल्या निर्णयांचाही त्यांनी विशेष उल्लेख केला. देशभरात तीन कोटी 'लखपती दीदी' निर्माण झाल्या असून, महाराष्ट्रात मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या नेतृत्वाखाली एक कोटी लखपती दीदी घडविण्याचे उद्दिष्ट ठेवण्यात आले आहे, असे त्यांनी सांगितले.

देशाच्या कृषी विकासाचा उल्लेख करताना ना. विखे पाटील म्हणाले की, मागील बारा वर्षांत अन्नधान्य उत्पादनात सुमारे ७० टक्क्यांची ऐतिहासिक वाढ झाली आहे. दूध उत्पादनातही ६९.४ टक्के वाढ झाली असून, शेतकरी अधिक आत्मनिर्भर बनावा यासाठी केंद्र सरकार सातत्याने कार्यरत आहे.

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी दिलेल्या प्रत्येक थेंबातून अधिक पीक या संकल्पनेला अनुसरून देशात १०९ लाख हेक्टर क्षेत्र सूक्ष्म सिंचनाखाली आणण्यात आले आहे, असे सांगताना जलसंपदा मंत्री ना. राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी विशेष समाधान व्यक्त केले. त्यांनी सांगितले की, पाण्याचा कार्यक्षम वापर, नदीजोड प्रकल्पांना मिळालेली गती आणि प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेमुळे देशातील जलव्यवस्थापन अधिक प्रभावी झाले आहे. महाराष्ट्रातही जलसंपदा विभागाच्या माध्यमातून दुष्काळमुक्ती आणि सिंचनवाढीसाठी व्यापक प्रयत्न सुरू असल्याचे त्यांनी नमूद केले.

देशातील पायाभूत सुविधांच्या विकासाबाबत बोलताना त्यांनी सांगितले की, १.४६ लाख किलोमीटरपेक्षा अधिक महामार्गांचे जाळे, रेल्वेचे आधुनिकीकरण आणि १,३३७ रेल्वे स्थानकांचे पुनर्विकास हे भारताच्या बदलत्या विकासाचे प्रतीक आहे. आज देशात १६४ हून अधिक वंदे भारत एक्सप्रेस गाड्या नागरिकांच्या सेवेत आहेत.

डिजिटल क्रांतीचा उल्लेख करताना ना. विखे पाटील म्हणाले की, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वाखाली भारताने डिजिटल व्यवहारांमध्ये जागतिक नेतृत्व प्राप्त केले आहे. सहा कोटींहून अधिक नागरिक डिजिटल साक्षर झाले, तर यूपीआय व्यवहारांमध्ये तब्बल १२ हजार पटींची वाढ झाली आहे. यामुळे सामान्य नागरिकांचे जीवन अधिक सुलभ आणि पारदर्शक झाले आहे.

मेक इन इंडिया उपक्रमामुळे उत्पादन क्षेत्राला नवे बळ मिळाले असून, भारत आज मोबाईल उत्पादनात जगात दुसऱ्या क्रमांकावर पोहोचला आहे. सेमीकंडक्टर आणि संरक्षण उत्पादन क्षेत्रातही देशाने उल्लेखनीय प्रगती केली आहे. याचाच परिणाम म्हणून अहिल्यानगर जिल्ह्यात संरक्षण उत्पादनाशी संबंधित उद्योग उभे राहत आहेत, असे सांगताना ना. विखे पाटील यांनी स्थानिक औद्योगिक विकासासाठीही मोदी सरकारच्या धोरणांचे महत्त्व अधोरेखित केले.

वारसा आणि विकास यांची सांगड घालत केंद्र सरकारने अयोध्येतील श्रीराम मंदिर, काशी विश्वनाथ कॉरिडॉर आणि उज्जैन महाकाल लोक यांसारख्या प्रकल्पांच्या माध्यमातून भारताच्या सांस्कृतिक अस्मितेला नवे बळ दिल्याचेही त्यांनी सांगितले. तीर्थक्षेत्रांच्या विकासासाठी १,७०० कोटी रुपयांचा निधी उपलब्ध करून श्रद्धा आणि विकास यांचा समतोल साधण्याचे काम पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वाखाली झाले असल्याचे त्यांनी नमूद केले.

शेवटी ना. राधाकृष्ण विखे पाटील म्हणाले की, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वाखाली भारताची अर्थव्यवस्था लवकरच जगातील तिसरी सर्वात मोठी अर्थव्यवस्था बनेल, असा त्यांना ठाम विश्वास आहे. मागील बारा वर्षांचा प्रवास हा केवळ योजनांचा किंवा आकडेवारीचा नसून, सामान्य नागरिकांच्या जीवनात सकारात्मक बदल घडविणाऱ्या विकासदृष्टीचा प्रवास असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

सुजय–संग्राम : अहिल्यानगरच्या राजकारणातील नवे शक्तिकेंद्र ?

महायुतीची ताकद, विखे परिवाराचा प्रभाव आणि बदलती राजकीय समीकरणे

अहिल्यानगर जिल्ह्याच्या राजकारणात अनेक वर्षांपासून विविध नेत्यांनी आपापले प्रभावक्षेत्र निर्माण केले आहे. सहकार चळवळ, साखर कारखाने, शिक्षण संस्था, स्थानिक स्वराज्य संस्था आणि विधानसभा-लोकसभा निवडणुका या सर्वांच्या माध्यमातून जिल्ह्याचे राजकारण आकार घेत आले. मात्र गेल्या काही वर्षांत जिल्ह्याच्या राजकीय पटावर एक वेगळे चित्र अधिक स्पष्टपणे दिसू लागले आहे. ते म्हणजे भाजपच्या नेतृत्वाखालील महायुतीचे वाढते वर्चस्व, विखे परिवाराचा कायम असलेला प्रभाव आणि विविध राजकीय प्रवाहांतील नेत्यांमध्ये निर्माण झालेला व्यावहारिक समन्वय.

अहिल्यानगर विधानपरिषद निवडणुकीत प्राजक्त तनपुरे यांची बिनविरोध निवड ही केवळ एका जागेची निवड नव्हती. या घटनेने जिल्ह्यातील राजकीय वातावरण, सत्तेची ताकद, संघटनशक्ती आणि नेतृत्वाचे प्रभावी व्यवस्थापन पुन्हा एकदा अधोरेखित केले. विशेष म्हणजे या संपूर्ण प्रक्रियेत दोन नावे सतत चर्चेत राहिली-डॉ. सुजय विखे पाटील आणि आमदार संग्राम जगताप. आज जिल्ह्यात राजकीय चर्चांमध्ये अनेकदा असा प्रश्न विचारला जात आहे की, भविष्यातील अहिल्यानगरच्या राजकारणाचे सूत्रधार कोण असतील? या प्रश्नाचे उत्तर शोधताना अनेकांच्या चर्चेत सुजय विखे आणि संग्राम जगताप ही जोडी केंद्रस्थानी दिसू लागली आहे.

बिनविरोध निवडणूक म्हणजे केवळ योगायोग नव्हे

लोकशाही व्यवस्थेत निवडणूक बिनविरोध होणे ही दुर्मिळ घटना मानली जाते. विशेषतः राजकीयदृष्ट्या संवेदनशील आणि प्रतिष्ठेच्या निवडणुकीत विरोधक उमेदवार न उभा करणे किंवा शेवटच्या टप्प्यात माघार घेणे यामागे मोठे राजकीय गणित असते. विधानपरिषद निवडणुकीतही असेच चित्र पाहायला मिळाले. प्राजक्त तनपुरे यांच्या उमेदवारीनंतर सुरुवातीला विरोधी आघाडी निवडणूक लढवेल, अशी शक्यता वर्तवली जात होती. विविध स्तरांवर चर्चा, संभाव्य उमेदवारांची नावे आणि राजकीय हालचाली सुरू होत्या. मात्र प्रत्यक्षात अंतिम टप्प्यात विरोधकांकडून प्रभावी लढत उभी राहिली नाही. यामुळे महायुतीच्या राजकीय व्यवस्थापनाची चर्चा सुरू झाली. राजकारणात विजय फक्त मतदानाच्या दिवशी मिळत नाही. तो त्यापूर्वीच्या संवादातून, विश्वासातून आणि राजकीय रणनीतीतून घडवला जातो. विधानपरिषद निवडणुकीने याच गोष्टीची प्रचिती दिली.

विखे परिवाराचा वारसा आणि आजचे वास्तव

अहिल्यानगर जिल्ह्याच्या राजकारणाचा इतिहास लिहिताना विखे परिवाराचा उल्लेख टाळता येत नाही. सहकार क्षेत्रातील क्रांतिकारी नेतृत्वापासून ते राज्य आणि राष्ट्रीय राजकारणापर्यंत या परिवाराने आपला ठसा उमटवला आहे. पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील यांनी ग्रामीण भागातील आर्थिक परिवर्तनाची पायाभरणी केली. त्यानंतर बाळासाहेब विखे पाटील यांनी दिल्लीपर्यंत प्रभाव निर्माण केला. पुढे राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी राज्यातील प्रमुख नेतृत्व म्हणून स्वतःची ओळख निर्माण केली. आज त्या परंपरेचा पुढचा टप्पा म्हणून डॉ. सुजय विखे पाटील यांच्याकडे पाहिले जाते. लोकसभा निवडणुकीनंतरही त्यांनी संघटनात्मक कामावर भर दिला. कार्यकर्त्यांशी सातत्याने संपर्क, विविध मतदारसंघांतील बैठका आणि पक्षवाढीसाठी केलेले प्रयत्न यामुळे त्यांची प्रतिमा केवळ निवडणूक लढवणाऱ्या नेत्याची न राहता संघटन उभारणाऱ्या नेतृत्वाची बनत आहे.

सुजय विखे यांचे वाढते राजकीय वजन

अहिल्यानगर जिल्ह्यातील राजकीय चर्चांमध्ये आज डॉ. सुजय विखे पाटील यांचे नाव वेगळ्या संदर्भात घेतले जाते. ते केवळ विखे परिवाराचे वारसदार म्हणून नव्हे तर स्वतंत्र राजकीय नेतृत्व म्हणून पुढे येत आहेत. गेल्या काही वर्षांत त्यांनी विविध पक्षांतील नेत्यांशी संवाद राखला. मतभेद असले तरी संवादाची दारे उघडी ठेवण्याची त्यांची शैली राजकीयदृष्ट्या फायदेशीर ठरत असल्याचे निरीक्षक मानतात. विधानपरिषद निवडणुकीतही त्याच शैलीची झलक पाहायला मिळाली. निवडणूक बिनविरोध करण्यामागे अनेक स्तरांवरील चर्चांचा सहभाग असल्याचे बोलले जाते. त्यामुळे जिल्ह्यात त्यांचे राजकीय वजन वाढल्याची भावना कार्यकर्त्यांमध्ये दिसून येते.

संग्राम जगताप : नगर शहरातील प्रभावी चेहरा

अहिल्यानगर शहराच्या राजकारणाचा विचार केला तर आमदार संग्राम जगताप हे स्वतंत्र शक्तिकेंद्र म्हणून ओळखले जातात. नगर शहरातील विविध सामाजिक, राजकीय आणि स्थानिक प्रश्नांमध्ये त्यांचा प्रभाव कायम राहिला आहे. नगर शहरातील मतदारसंघावर पकड, स्थानिक पातळीवरील संपर्क आणि संघटन उभारणी यामुळे त्यांनी स्वतःचे वेगळे स्थान निर्माण केले आहे. अनेकदा ते आक्रमक भूमिकेसाठी ओळखले जात असले तरी संवादातून प्रश्न सोडविण्याची त्यांची क्षमता देखील अधोरेखित केली जाते. विधानपरिषद निवडणुकीच्या काळात घडलेल्या काही घटनांमुळे त्यांची ही प्रतिमा अधिक बळकट झाली.

'जय-वीरू'ची चर्चा का?

राजकीय वर्तुळात एखाद्या दोन नेत्यांबद्दल तुलना सहज होत नाही. मात्र या निवडणुकीनंतर सुजय विखे आणि संग्राम जगताप यांच्या समन्वयाची चर्चा सर्वत्र झाली. यामागे कारणही तसेच आहे. दोघे वेगवेगळ्या राजकीय पार्श्वभूमीतून आले असले तरी काही महत्त्वाच्या प्रश्नांवर त्यांनी संवाद आणि समन्वय साधल्याचे चित्र निर्माण झाले. अंतिम टप्प्यातील राजकीय गुंतागुंत सोडविण्यात दोघांची भूमिका महत्त्वाची ठरल्याचे अनेकांचे मत आहे. याच कारणामुळे कार्यकर्ते आणि राजकीय निरीक्षकांमध्ये या जोडीची तुलना 'जय-वीरू'शी केली जाऊ लागली.

प्राजक्त तनपुरे यांचा प्रवास

प्राजक्त तनपुरे यांचा राजकीय प्रवासही तितकाच महत्त्वाचा आहे. राष्ट्रवादी काँग्रेसमधून पुढे आलेले हे नेतृत्व राहुरी परिसरात प्रभावी मानले जाते. पक्षांतरानंतर त्यांनी भाजपमध्ये प्रवेश केला आणि अल्पावधीतच विधानपरिषद उमेदवारी मिळवली. ही बाब स्वतःमध्येच एक राजकीय संदेश मानली जाते. भाजपने केवळ एका नेत्याला पक्षात घेतले नाही, तर त्यांना महत्त्वाच्या भूमिकेत आणून व्यापक राजकीय संकेत दिले. त्यांची बिनविरोध निवड म्हणजे भाजपच्या विस्तार धोरणाचे उदाहरण असल्याचे अनेक राजकीय विश्लेषक मानतात.

महायुतीची संघटनशक्ती

राजकारणात सत्ता टिकवण्यासाठी संघटन महत्त्वाचे असते. बूथ पातळीपासून जिल्हा पातळीपर्यंत मजबूत जाळे असलेल्या पक्षालाच दीर्घकालीन यश मिळते. अहिल्यानगरमध्ये भाजपने गेल्या दशकात संघटनशक्तीवर मोठी गुंतवणूक केली. ग्रामीण भागातील कार्यकर्ते, स्थानिक स्वराज्य संस्थांतील प्रतिनिधी, सामाजिक संघटनांशी संपर्क आणि प्रभावी नेतृत्व यांच्या जोरावर पक्षाने आपला विस्तार केला. विधानपरिषद निवडणुकीच्या निमित्ताने ही संघटनशक्ती पुन्हा एकदा दिसून आली.

विरोधकांसमोरील आव्हान

या निवडणुकीत विरोधी पक्षांपुढील मोठे आव्हान म्हणजे एकसंध भूमिका घेण्यात आलेले अपयश होते. अनेक संभाव्य पर्याय चर्चेत आले, मात्र अंतिम टप्प्यात त्यांचे रूपांतर प्रभावी लढतीत झाले नाही. यामुळे विरोधी पक्षांच्या संघटनात्मक क्षमतेबाबत प्रश्न उपस्थित झाले. आगामी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांमध्ये हा मुद्दा पुन्हा चर्चेत राहण्याची शक्यता आहे.

आगामी निवडणुकांचे संकेत

विधानपरिषद निवडणुकीचा निकाल हा भविष्यातील राजकीय चित्राचा संकेत मानला जातो. आगामी महापालिका, जिल्हा परिषद, पंचायत समिती आणि नगरपालिका निवडणुकांच्या पार्श्वभूमीवर हा निकाल महत्त्वाचा आहे. महायुतीला यामुळे आत्मविश्वास मिळाला आहे. तर विरोधकांसाठी ही संघटनात्मक पुनर्बांधणीची संधी आहे. अहिल्यानगर विधानपरिषद निवडणूक ही केवळ एका उमेदवाराच्या बिनविरोध निवडीची घटना नव्हती. ती जिल्ह्यातील बदलत्या राजकीय समीकरणांची, महायुतीच्या वाढत्या प्रभावाची, विखे परिवाराच्या कायम असलेल्या दबदब्याची आणि सुजय विखे-संग्राम जगताप या समन्वयक जोडीच्या उदयाची कथा होती. आज जिल्ह्यात एक नवीन राजकीय वास्तव आकार घेताना दिसत आहे. त्या वास्तवाच्या केंद्रस्थानी महायुती, विखे परिवार आणि स्थानिक पातळीवरील प्रभावी नेतृत्व आहे. आगामी निवडणुकांमध्ये हे वास्तव कितपत दृढ होते, हे पाहणे उत्सुकतेचे ठरणार आहे. मात्र एक गोष्ट निश्चित आहे-अहिल्यानगरच्या राजकारणात सुजय विखे आणि संग्राम जगताप या नावांची चर्चा आता आणखी काही काळ तरी केंद्रस्थानी राहणार आहे.

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री, महाराष्ट्राचे ज्येष्ठ नेते
माननीय नामदार
राधाकृष्ण विखे पाटील
यांना वाढदिवसाच्या
हार्दिक शुभेच्छा
- शुभेच्छुक -
श्री. शिवाजी दुशिंग (सर)
मा. अध्यक्ष संगमनेर तालुका प्राथमिक शिक्षक मंडळ
मा. राज्य कार्यालयीन चिटणीस महाराष्ट्र राज्य प्राथमिक शिक्षक समिती

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री, महाराष्ट्राचे ज्येष्ठ नेते
मा. ना. राधाकृष्ण विखे पाटील
यांना वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा...
- शुभेच्छुक -
डॉ. तुषार शेवाळे
(एम.एस. सर्जन) मालेगाव
मा. अध्यक्ष - मराठा विद्या प्रसारक समाज (MVP), नाशिक
मा. सदस्य - जिल्हा परिषद, नाशिक
(जलदूत व सैनिक मित्र)

Happy Birthday Saheb
महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री (गोदावरी व कृष्णा खोरे)
अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री आणि महाराष्ट्राचे ज्येष्ठ नेते
माननीय नामदार
राधाकृष्ण विखे पाटील
यांना वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा !
ग्रामपंचायत कार्यालय, कोल्हेवाडी, ता. संगमनेर, जि. अ.नगर
सौ. सुवर्णा राहुल दिघे - सरपंच
श्री. इंद्रभान चांगदेव दिघे - उपसरपंच
सदस्य मंडळ - श्री. काशिनाथ मुरलीधर वामन, श्री मोहन कोंडाजी वामन, सौ. सुनिता बाळासाहेब दिघे, सौ. शांताबाई काळु खैरे
सौ. मंगल भानुदास कोल्हे, श्री. जालिंदर बाळकृष्ण दिघे, सौ. भारती दत्तात्रय कोल्हे, श्री. काशिनाथ आंबु अरगडे
सौ. सविता भाऊसाहेब बलसाने, श्री. धनंजय शांताराम खुळे, सौ. परीगाबाई बाबासाहेब खुळे, सौ. मनिषा मधुकर खुळे
भास्करराव दिघे प्रवरा इतर ग्रा. बि. सह. पतसंस्था, कोल्हेवाडी
स्व. भास्करराव लक्ष्मण दिघे - संस्थापक | श्री. राहुल भास्करराव दिघे - चेअरमन | श्री. राजेंद्र रामनाथ काळे - व्हा.चेअरमन
संचालक मंडळ - श्री. संजय एकनाथ कोल्हे, श्री. डॉ. बाळासाहेब चंद्रभान दिघे, श्री. मोहन कोंडाजी वामन,
श्री. आनंदा सिताराम गुंजाळ, श्री. लक्ष्मण कारभारी कोल्हे, श्री. रामनाथ काशिनाथ कांबळे, श्री. प्रदिप दत्तात्रय पाचारणे,
सौ. विजया आप्पासाहेब दिघे, सौ. सुजाता नवनाथ कोल्हे, श्री. रईस आय्युबखान पठान (स्विकृत तज्ञ) ,
श्री. गोपीनाथ महादू गुंजाळ (स्विकृत तज्ञ) श्री. फकिरा महादु दिघे (स्विकृत तज्ञ), श्री. गौराम दादा खुळे (मॅनेजर)
भगतसिंग दुध उत्पादक संस्था कोल्हेवाडी, ता. संगमनेर, जि. अ.नगर
श्री. राहुल भास्कराव दिघे - चेअरमन
श्री. ज्ञानेश्वर तुकाराम कोल्हे - व्हा. चेअरमन
संचालक मंडळ - श्री. बंडू कोंडीराम गुंजाळ, श्री. शंकर भानुदास अरगडे, श्री. किसन बाळा दिघे, श्री. यशवंत लक्ष्मण दिघे, श्री. शंकर सबाजी गायकर
श्री. अशोक सुकदेव गुंजाळ, श्री. ज्ञानदेव गोधाजी काळे, श्री. सुकदेव दादा कोल्हे, श्री. शिवाजी शंकर कोल्हे, श्री. मोहन कोंडाजी वामन, श्री. शशांक विष्णू वामन,
श्री. दत्तात्रय नाना थोरात, सौ. विजया अप्पासाहेब दिघे, श्रीमती शांताबाई रावसाहेब कोल्हे, श्री. संपत रामभाऊ कोल्हे (स्वि. संचालक), श्री. सतिश गुलाब वाळुंज (स्वि. संचालक),
श्री. सत्यानंद बाबुराव कोल्हे (स्वि. संचालक), श्री. भास्कर भिका खुळे (स्वि. संचालक), लक्ष्मण कारभारी कोल्हे (स्वि. संचालक), श्री. बजरंग भाऊराव वामन (मॅनेजर)
मा.श्री. राहुल दिघे
मा.सौ. सुवर्णा दिघे
मा. श्री. राहुल भास्करराव दिघे
चेअरमन, भास्करराव दिघे प्रवरा ग्रामीण बिगर शेती सहकारी पतसंस्था, कोल्हेवाडी
मा. सौ. सुवर्णा राहुल दिघे
सरपंच, ग्रामपंचायत कार्यालय, कोल्हेवाडी, संगमनेर ता. संगमनेर, जि. अहिल्यानगर

संगमनेरकरांनी गौरविलेले
॥जय श्रीराम॥
सुपर शॉपी
निवडक किराणा, ड्रायफुट, कॉस्मेटिक
जीवन ज्योती, गणेशनगर, संगमनेर
एस. आर. थोरात दुध व बाय प्रोडक्टस्
प्रोप्रा. अशोक रा. जाधव
फोन (०२४२५) २२१७८८,२२३६२९, मोबा. ९८२२४२५५२२
क्रेडीट कार्ड व डेबिट कार्ड वापरण्याची सुविधा

धन्वंतरी मल्टिस्पेशालिटी हॉस्पिटल
We treat He cure's
पाहिजेत
R.M.O- 2
Driver Plus Receptionist- 2
BSC Nursing - 2
Maintanance - 2
Data Operator (MJPJAY & cashless Department) - 2
डॉ. प्रविणकुमार पानसरे
डॉ. दिपाली पानसरे
संपर्क – ९४२०८५४३०६ / ७४९९९७६८६४
धन्वंतरी मल्टिस्पेशालिटी हॉस्पिटल, ताजणे मळा, नवीन नगर रोड, संगमनेर, जि. अ.नगर, फोन (०२४२५) २२७५७४, २२७५७५

जिथे काळजी आणि उपचार एकत्र येतात...
ताम्हाणे हॉस्पिटल
• मेडिसिन • सर्जरी
• स्त्रीरोग – प्रसुति
• मुळव्याध–भगंदर–फिशर
• लेझर सेंटर
डॉ. ताम्हाणे विशाल वसंत
(M.S.) शल्य
कन्सल्टंट जनरल व लेझर सर्जन
डॉ. ताम्हाणे रुपाली विशाल
स्त्रीरोग / प्रसुती चिकित्सक
इंदिरा नगर, गल्ली नं. १०, संगमनेर
: Help Line :
7219 100 100

शेतकऱ्यांचा श्वास ! ग्राहकांचा विश्वास !!
राजहंस
दर्जेदार राजहंस दूध व दूधजन्य पदार्थ
संगमनेर तालुका सह. दूध उत्पा. व प्रक्रिया संघ मर्या.
अमृतनगर (घुलेवाडी), ता. संगमनेर, जि. अहमदनगर
(०२४२५) २२५४१०, २२५५१०, २२६१६१, २२६१६२
www.rajhansmilk.com rajhansmilk@gmail.com

महाराष्ट्र राज्याच्या राजकारणातील धुरंधर नेतृत्व : नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील

पद्मश्री डॉ.विठ्ठलराव विखे पाटलांनी सुरु केलेला सहकाराचा वसा व पद्मभूषण डॉ.बाळासाहेब विखे पाटलांचा राजकारणाचा वारसा समर्थपणे सांभाळणारे नामदार डॉ. राधाकृष्ण विखे पाटील. कर्तुत्ववान नेतृत्व असेल तर विकास नियोजनबद्ध होतो. नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्या रूपाने शिर्डी मतदार संघाला कर्तुत्ववान नेतृत्व मिळाले आहे. राजकारणातील एक शांत, संयमी व अभ्यासू व्यक्तिमत्त्व म्हणजे नामदार श्री. राधाकृष्णजी विखे.

राधाकृष्णजी विखे पा. यांना समाजसेवेचे आणि राजकारणाचे बाळकडू घरातूनच मिळालेले असले तरी या क्षेत्रातील त्यांची वाटचाल तशी स्वतंत्रपणे सुरु झालेली आहे. अगदी विद्यार्थी दशेपासुनच त्यांच्यामधला कार्यकर्ता आणि लोकनेता घडत गेलेला आहे. कृषी महाविद्यालयात शिक्षण घेत असताना विद्यार्थ्यांनी केलेल्या संपाचे नेतृत्व करण्याची त्यांना संधी मिळाली आणि त्यांच्या राजकीय कारकिर्दीचा श्रीगणेशा झाला.

पुढे युवक कॉंग्रेसच्या माध्यमातून त्यांनी सक्रिय राजकारणात प्रवेश केला. जिल्हा युवक कॉंग्रेसचे अध्यक्ष ते राज्याचे सरचिटणीस अशा विविध पदावर काम करत असताना संघटीत केलेली युवकांची चळवळ व त्या माध्यमातून सेवाभावी वृतीने राबविलेले विधायक उपक्रम ह्यामुळे त्यांना राजकीय जीवनात उभारी मिळून त्यांची राजकीय वाटचाल बहरली. गावपातळीपासुनचे काम करणाऱ्या युवकांच्या अडचणी लक्षात घेऊन व त्यांच्यातील गुण ओळखून राधाकृष्ण विखे पा.यांनी त्यांना योग्य मार्गदर्शन व कतृत्वाची संधी उपलब्ध करुन दिली. त्यातील कित्येक तरुण आज राजकीय - सामाजिक क्षेत्रात एक मातब्बर प्रस्थ म्हणून पुढे आले आहेत.हि खरे तर राधाकृष्णजी विखे पाटील यांचीच पुण्याई आहे.

१९९५ च्या विधानसभा निवडणूकित कॉग्रेस पक्षातर्फे शिर्डी मतदारसंघातुन प्रतिनिधीत्व करण्याची संधी मिळाली. या संधीचे त्यांनी अक्षरक्ष: सोने केले. नामदार राधाकृष्णजी विखे पा. यांना १९९५ पासून आजतागायत राहाता तालुक्याचे (शिर्डी मतदार संघ) लोकप्रतिनिधीत्व करण्याची संधी मिळाली. या संपुर्ण कालावधीत राहाता तालुक्याचा सर्वांगिन विकास हेच ध्येय समोर ठेवुन त्यांनी राहाता तालुक्यात अनेक विधायक योजना राबविल्या.

जिद्द, दुरदृष्टी, संघटन कौशल्य, गुणांची पारख, धडाडी, कार्याप्रती निष्ठा अशा अनेक गुणांचे एक अजब रसायन त्यांच्या व्यक्तिमत्वात आहे. त्यामुळेच सार्वजनिक जीवनात काम करीत आपल्या कामाचा ठसा उमटविण्याची किमया त्यांना साध्य झालेली आहे. लोकांचा विश्वास ,अचुक निर्णय, आणि लोकोध्दार या त्रिसुत्रीच्या जोरावर त्यांनी सामाजिक, शैक्षणिक व सहकार व शिक्षण क्षेत्रात आमूलाग्र परिवर्तन घडवून राहाता तालुक्याला खर्या अर्थाने प्रगतीपथावर नेले अहे.

१९९५ च्या विधानसभा निवडणूकीत शिर्डी मतदार संघातुन ते पहिल्यांदा आमदार म्हणून निवडून आले. यानंतर त्यांनी राजकीय जिवनात कधीही मागे वळुन बघितले नाही. आमदार, मंत्री, पालकमंत्री,विरोधी पक्षनेते, महसुल मंत्री, जलसंपदा मंत्री अशी त्यांची राजकीय वाटचाल नेहमीच बहरत गेली आहे. राज्यमंत्रीमंडळात विविध खात्याचे मंत्री म्हणून काम करताना त्यांनी नेहमीच लोकाभिमुख सेवा देण्याचा प्रामाणिक प्रयत्न केला आहे. कृषी, जलसंधारण, पशुसंवर्धन, दुग्ध-विकास, शालेय शिक्षण, विधी व न्याय, बंदरे व परिवहन, गृहनिर्माण, महसुल आदी खात्याचे मंत्री म्हणून त्यांनी केलेले कार्य व करत असलेले कार्य हे त्यांचे कर्तव्यदक्ष नेतृत्वाची ओळख करुन देण्याच्या दृष्टीने पुरेसे आहे.

जलसंपदा मंत्री (गोदावरी व कृष्णा खोरे) या मंत्रालयाबरोबर आहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री म्हणुन काम करत असताना त्यांच्या कार्यांची प्रचिती संपुर्ण महाराष्ट्राला येत असते. सर्वसामान्य जनतेचा जलसंपदा विभागाशी दैनंदिन संबंध येत असतो. त्यामुळे जनतेच्या दैनंदिन अडीअडचणी, प्रश्न, समस्या सोडविण्यासोबतच महाराष्ट्रातील सर्व सामान्य जनतेचे हित समोर ठेवून जलसंपदा प्रशासन अधिक जनताभिमुख, पारदर्शक, कार्यक्षम आणि गतिमान होण्यासाठी व विभागाच्या बळकटीकरणासाठी सर्वतोपरी प्रयत्न केले जात आहेत. जलसंपदा विभागाच्या विकासासाठी अनेक महत्वाचे व जनहिताचे निर्णय घेण्यात आले असून यापुढेही हा 'निर्णयांचा महामेरू' असाच सुरू राहील.

ह्या सर्व सामाजिक व राजकीय कार्यामध्ये नामदार राधाकृष्णजींना त्यांच्या अर्धांगीनी, जि. प. माजी अध्यक्षा सौ.शालिनीताई विखे, अ.नगर दक्षिणचे माजी खासदार डॉ. सुजयदादा विखे, प्रवरा शिक्षण संस्थेच्या सुश्मिताताई विखे यांची अनमोल साथ लाभते.

नामदार राधाकृष्णजी विखे हे घराण्यातून चालत आलेला कृषी, सहकार, राजकीय, सामाजिक, सांस्कृतिक तसेच शैक्षणिक कार्याचा वारसा समर्थपणे चालवीत आहेत. त्यांचे हे कार्य असेच जोमाने सुरु राहून त्यांच्या हातून उज्वल समाजसेवा घडत राहो, यासाठी त्यांना दिर्घोयुष्य व उत्तम आरोग्य लाभो हिच त्यांच्या वाढदिवसाच्या निमित्ताने ईश्वर चरणी प्रार्थना व राजकीय वाटचालीस हार्दिक शुभेच्छा.......!!

प्रशांत तांबे पाटील
संचालक - नेपच्युन इन्फ्रा कॉन

राज्याचे जलसंपदा मंत्री व जिल्ह्याचे पालकमंत्री, आमचे नेते, मार्गदर्शक
मा. ना. राधाकृष्ण विखे पाटील
यांना वाढदिवसानिमित्त
मनपूर्वक शुभेच्छा !
- शुभेच्छुक -
उदयोजक, प्रशांत तांबे पाटील
प्रशांत तांबे पाटील (संचालक-नेपच्यून इन्फ्रा कॉन)

राजमाता जिजाऊ बसचे स्टेअरिंग आमदार अमोल खताळ यांच्या हाती

आ. खताळांच्या प्रयत्नातून संगमनेरला ५ नव्या जिजाऊ बस

युवावार्ता (प्रतिनिधी)

संगमनेर - संगमनेर आगारात नुकत्याच दाखल झालेल्या नवीन 'राजमाता जिजाऊ' बसचे स्टेअरिंग स्वतः हातात घेत काही काळ बस चालवत नवीन बस चालविण्याचा प्रत्यक्ष अनुभव घेतला.

आमदार अमोल खताळ पाटील यांनी राज्याचे परिवहनमंत्री प्रताप सरनाईक यांची मुंबई येथे भेट घेत संगमनेर आगारासाठी मंजूर असले ल्या एसटी बसेस द्याव्यात अशी मागणी केली तात्काळ परिवहन मंत्र्यांनी दखल घेत संगमनेर आजारासाठी पाच नवीन राजमाता जिजाऊ तसेच दिल्या. त्यांच्या हस्ते लोकार्पण झाले

महायुतीच्या कार्यकर्त्यांच्या आग्रहा स्तवयांनी आमदार अमोल खताळ यांनी स्वतः राजमाता जिजाऊ बसचे स्टेरिंग हातात घेत बस चालविल्याने उपस्थित प्रवासी, अधिकारी आणि कार्यकर्ते आश्चर्यचकित झालेसंगमनेर बसस्थानकातून सुरू झालेली ही बस नाशिक रोड मार्गे निमोण नाका पर्यंत जाऊन पुन्हा संगमनेर बसस्थानकात परत आली. या प्रवासादरम्यान आमदार खताळ यांनी या जिजाऊ बस मध्ये असणाऱ्या सुविधांची पाहणी केली तसेच चालक व वाहकांशी संवाद साधत प्रवासी सेवांबाबत माहिती घेतली.या विशेष प्रवासात संगमनेर आगाराचे आगार व्यवस्थापक प्रशांत गुंड यांच्यासह शिवसेना-महायुतीचे पदाधिकारी व कार्यकर्ते सहभागी झाले होते. आमदार अमोल खताळ पाटील यांनी राज्य परिवहन महामंडळाच्या सेवांचा दर्जा उंचावण्यासाठी शासना कडून विविध स्तरांवर प्रयत्न सुरू आहे नवीन बसचे स्टेअरिंग आमदार खताळ यांनी स्वतः हातात घेतल्या मुळे उपस्थितांनी त्यांच्या नावाचा जयजयकार करत टाळ्यांच्या गजरात त्यांचे स्वागत केले. आगार परिसरात या अनोख्या उपक्रमाची दिवसभर चर्चा रंगली होती. नवीन 'जिजाऊ' बसच्या माध्यमातून संगमनेर आगाराच्या ताफ्यात आणखी एका आधुनिक बसची भर पडल्याने प्रवाशांमध्येही समाधान व्यक्त करण्यात येत आहे.

अखेर ५० वर्षांचा वनवास संपला

आमदार अमोल खताळ यांच्या पुढाकाराने मालदाड-घुलेवाडीचा शिवरस्ता खुला

युवावार्ता (प्रतिनिधी) संगमनेर -संगमनेर तालुक्यातील मालदाड-घुलेवाडी शिवेवरील गव्हाळी वस्तीला जाणारा सुमारे तीन ते चार किलोमीटर अंतराचा महत्त्वाचा शिवरस्ता पन्नास वर्षांपासून विविध अतिक्रमणांमुळे बंद अवस्थेत होता. परिणामी परिसरातील शेतकरी, विद्यार्थी, महिला आणि ज्येष्ठ नागरिकांना दैनंदिन जीवनात मोठ्या अडचणींचा सामना करावा लागत होता. मात्र आ. अमोल खताळ यांच्या पुढाकारामुळे आणि महसूल व पोलीस प्रशासनाच्या संयुक्त प्रयत्नांमुळे हा रस्ता तीन टप्प्यांत अवघ्या पंधरा दिवसांत अतिक्रमणमुक्त करून नागरिकांसाठी खुला करण्यात आला आहे.

मालदाड व घुलेवाडी परिसरातील अनेकांनी वर्षानुवर्षे शिवरस्त्यावर अतिक्रमणे केली होती. त्यामुळे गव्हाळी वस्तीतील सुमारे अडीचशे ते तीनशे नागरिकांचा गावाशी संपर्क साधणारा महत्त्वाचा मार्गच बंद झाला होता. नागरिकांची दैनंदिन कामे मोठ्या अडचणीने पार पडत होती. या प्रश्नाबाबत परिसरातील नागरिकांनी आणि शेतकऱ्यांनी अनेकदा प्रशासन व लोकप्रतिनिधींकडे पाठपुरावा केला होता; मात्र प्रश्न कायम प्रलंबित राहिला.अखेर गव्हाळी वस्तीतील शेतकरी, महिला आणि युवकांनी एकत्र येत आ. अमोल खताळ यांची भेट घेतली. आपल्या रस्त्याचा प्रश्न सोडविण्याची अपेक्षा व्यक्त करत त्यांनी संपूर्ण परिस्थिती आमदारांच्या निदर्शनास आणून दिली. याची तात्काळ दखल घेत आ. खताळ यांनी महसूल विभागाला पाहणी करून शिवरस्ता योजनेअंतर्गत रस्ता खुला करण्याचे निर्देश दिले.

त्यानुसार तहसीलदार धीरज मांजरे यांनी स्वतः घटनास्थळी भेट देत परिस्थितीची पाहणी केली. त्यांनी मालदाड व घुलेवाडी येथील महसूल अधिकाऱ्यांना रस्ता तातडीने खुला करण्याच्या सूचना दिल्या. त्यानंतर घुलेवाडीचे मंडलाधिकारी रफिक शेख, महसूल अधिकारी बाळकृष्ण सावळे, मालदाडचे महसूल अधिकारी राहुल ढेरंगे, भूमीअभिलेख विभागाचे भूमापक नितीन हंडोरे तसेच तालुका पोलीस निरीक्षक प्रवीण साळुंखे यांच्या संयुक्त पथकाने मोहीम राबवून हा शिवरस्ता तीन टप्प्यांत अतिक्रमणमुक्त केला.

कारवाईदरम्यान अनेक अडथळे आणि अडचणी निर्माण झाल्या; मात्र प्रशासनाने संयम आणि नियोजनाच्या जोरावर त्या दूर करत रस्ता मोकळा केला. नागरिकांनी आ. अमोल खताळ तसेच प्रशासनाचे मनापासून आभार मानले आहेत.

आता विकासाचा मार्गही मोकळा होणार...

गेल्या अनेक दशकांपासून बंद असलेला मालदाड-घुलेवाडी शिवरस्ता खुला झाल्यामुळे गव्हाळी वस्तीतील नागरिकांच्या दैनंदिन जीवनातील अनेक अडचणी दूर होणार आहेत. विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणासाठीची ये-जा, शेतमालाची वाहतूक, रुग्णांची ने-आण आणि नागरिकांची दैनंदिन कामे आता अधिक सुलभ होणार आहेत. रस्ता खुला झाल्याचा आनंद असला तरी त्याचे मजबुतीकरण आणि डांबरीकरण लवकरात लवकर करण्यात यावे, अशी अपेक्षा ज्येष्ठ नागरिक दत्तू नवले, राहुल नवले, गणेश नवले, संतोष नवले, दिगंबर नवले, रेखा नवले, कुमारी श्रावणी नवले, कार्तिक नवले यांच्यासह परिसरातील शेतकऱ्यांनी व्यक्त केली आहे.

संगमनेरच्या रखडलेल्या रस्त्यांच्या कामांसाठी पायल ताजणे यांचा पालकमंत्र्यांकडे पाठपुरावा

युवावार्ता (प्रतिनिधी) - संगमनेर शहरातील नागरिकांच्या दैनंदिन वाहतुकीशी निगडित महत्त्वाच्या रस्ते विकास कामांना शासनाकडून विशेष रस्ता अनुदान २०२५-२६ अंतर्गत मंजुरी मिळाली असली तरी अनेक कामांना अद्याप प्रत्यक्ष सुरुवात झालेली नाही. याबत तीव्र खंत व्यक्त करत भारतीय जनता पार्टीच्या शहराध्यक्षा सौ. पायलताई आशिष ताजणे यांनी जलसंपदा मंत्री तथा जिल्ह्याचे पालकमंत्री ना. राधाकृष्णजी विखे यांची भेट घेऊन तातडीने कामे सुरू करण्याची मागणी केली.

पायल ताजणे म्हणाल्या, शहराच्या विकासासाठी पालकमंत्री राधाकृष्णजी विखे पाटील नेहमीच विशेष सहकार्य केले आहे. त्यांच्या प्रयत्नांमुळेच संगमनेरला कोट्यवधींचा निधी मंजूर होऊन शहराच्या पायाभूत सुविधांना गती मिळाली आहे. या सहकार्याबद्दल संगमनेरकरांच्या वतीने मी मनःपूर्वक आभार व्यक्त करते. शासनाच्या विशेष रस्ता अनुदान योजनेअंतर्गत संगमनेर शहरातील विविध प्रभागांमधील रस्त्यांचे कॉंक्रिटीकरण, डांबरीकरण व इतर नागरी सुविधा विकासासाठी मोठ्या प्रमाणात निधी मंजूर झाला आहे. मात्र प्रशासकीय प्रक्रिया व निधी मंजुरीनंतरही अनेक कामे प्रत्यक्षात सुरू न झाल्याने नागरिकांमध्ये नाराजीचे वातावरण आहे.

विशेषतः नवीन नगर रोड हा शहरातील अतिशय महत्त्वाचा आणि रहदारीचा मुख्य मार्ग आहे. या मार्गावरील रस्त्यांची अवस्था अत्यंत दयनीय झाली असून, दररोज हजारो नागरिक, विद्यार्थी, व्यापारी तसेच रुग्णवाहिकांना याचा त्रास सहन करावा लागत आहे. तसेच नादुरुस्त गटारीमुळे पावसाळ्यात गाळेधारकांना होणारा त्रास नुकसानदायक आहे. खराब रस्त्यांमुळे अपघातांचा देखील धोका वाढला आहे. पावसाळा तोंडावर आलेला असताना मंजूर विकासकामे तातडीने सुरू होणे आवश्यक आहे. याची दखल घेत पालकमंत्री ना. राधाकृष्णजी विखे पाटील यांनी विषय गांभीर्याने घेऊन संबंधित यंत्रणेशी तातडीने चर्चा केली आणि लवकरात लवकर काम पूर्ण करण्याच्या सूचना दिल्या.

संगमनेर शहराच्या विकासासाठी भाजप कटिबद्ध असून, नागरिकांच्या मूलभूत सुविधांच्या प्रश्नांवर सातत्याने पाठपुरावा सुरू राहणार असल्याचे सौ. पायलताई ताजणे यांनी स्पष्ट केले.

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री, अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री
मा. ना. राधाकृष्ण विखे पाटील
यांना वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा ! शुभेच्छुक - आपला हितचिंतक

जनतेचे नेतृत्व, विकासाचा दृढ संकल्प आणि जनसेवेचा अखंड प्रवास - ना. राधाकृष्ण विखे पाटील

महाराष्ट्राच्या राजकारणात काही व्यक्तिमत्त्वे ही केवळ पदांमुळे मोठी होत नाहीत, तर त्यांच्या कार्यशैलीमुळे, जनसंपर्कामुळे आणि विकासाभिमुख दृष्टीकोनामुळे जनतेच्या मनात विशेष स्थान निर्माण करतात. अशाच नेतृत्वांपैकी एक नाव म्हणजे **महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री तथा अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री नामदार श्री. राधाकृष्ण विखे पाटील साहेब. अनेक दशकांपासून त्यांनी सातत्याने लोकप्रतिनिधी म्हणून जनतेची सेवा केली असून विकासाला केंद्रस्थानी ठेवून काम करण्याची त्यांची शैली महाराष्ट्राच्या राजकीय क्षेत्रात वेगळी ओळख निर्माण करणारी ठरली आहे.

आज त्यांच्या वाढदिवसानिमित्त राज्यभरातून, विशेषतः अहिल्यानगर जिल्ह्यातून, त्यांच्यावर शुभेच्छांचा वर्षाव होत आहे. हा वाढदिवस केवळ एका नेत्याचा वाढदिवस नसून विकास, लोकसेवा आणि जनविश्वास यांचा उत्सव आहे.

राधाकृष्ण विखे पाटील साहेब हे महाराष्ट्रातील सहकार आणि सामाजिक कार्याची समृद्ध परंपरा लाभलेल्या विखे पाटील परिवारातून पुढे आलेले नेतृत्व आहे. त्यांच्या सार्वजनिक जीवनाचा पाया हा ग्रामीण विकास, शेतकरी कल्याण आणि सर्वसामान्य नागरिकांच्या प्रश्नांबाबतची संवेदनशीलता यावर उभा आहे. अनेक वर्षांपासून त्यांनी विधानसभेत लोकांचे प्रतिनिधित्व केले असून विविध महत्त्वाच्या खात्यांचे मंत्री म्हणून काम करत राज्याच्या प्रशासनात महत्त्वपूर्ण योगदान दिले आहे.

त्यांच्या राजकीय प्रवासात विरोधी पक्षनेतेपदापासून विविध खात्यांच्या मंत्रिपदापर्यंत अनेक जबाबदाऱ्या त्यांनी यशस्वीपणे पार पाडल्या. शिक्षण, कृषी, महसूल, गृहनिर्माण आणि आता जलसंपदा यांसारख्या महत्त्वाच्या विभागांमध्ये त्यांनी काम केले आहे. विविध सरकारांमध्ये वेगवेगळ्या जबाबदाऱ्या सांभाळत त्यांनी प्रशासनाचा व्यापक अनुभव मिळवला आहे.

सध्या जलसंपदा मंत्री म्हणून त्यांनी राज्यातील पाणी व्यवस्थापन, सिंचन क्षमता वाढविणे आणि जलस्रोतांचा प्रभावी वापर यावर विशेष भर दिला आहे. महाराष्ट्रासारख्या मोठ्या कृषीप्रधान राज्यात पाण्याचे महत्त्व लक्षात घेता जलसंपदा विभागाची भूमिका अत्यंत महत्त्वाची आहे. शेतकऱ्यांना अधिकाधिक सिंचन सुविधा उपलब्ध व्हाव्यात, पाण्याचा कार्यक्षम वापर व्हावा आणि भविष्यातील पाणीटंचाईवर दीर्घकालीन उपाययोजना व्हाव्यात यासाठी ते सातत्याने प्रयत्नशील आहेत.

जलसंपदा विभागाच्या माध्यमातून त्यांनी आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर, धरणांच्या क्षमतेचा बहुआयामी उपयोग आणि पर्यावरणपूरक विकास यावर भर दिला आहे. धरणांवर फ्लोटिंग सोलर प्रकल्प उभारण्यासारख्या संकल्पना पुढे आणून ऊर्जा निर्मिती आणि जलसंधारण या दोन्ही उद्दिष्टांना चालना देण्याचा प्रयत्न राज्य सरकारकडून करण्यात येत आहे. या संकल्पनेमुळे स्वच्छ ऊर्जा निर्मितीसोबतच पाण्याचे बाष्पीभवन कमी होऊन शेतीसाठी अधिक पाणी उपलब्ध होण्यास मदत होऊ शकते.

शेतकरी हा राज्याच्या अर्थव्यवस्थेचा कणा आहे, याची जाणीव ठेवून त्यांनी विविध स्तरांवर शेतकरी हिताच्या प्रश्नांकडे सातत्याने लक्ष दिले आहे. सिंचन, जलव्यवस्थापन, पाणीवाटप आणि कृषी विकास यासंदर्भातील विषयांमध्ये त्यांनी अनेकदा पुढाकार घेतला आहे. शेतकऱ्यांच्या मागण्या शासनापर्यंत पोहोचविणे आणि त्यांच्या समस्या सोडविण्यासाठी संबंधित यंत्रणांशी समन्वय साधणे ही त्यांची कार्यपद्धती राहिली आहे.

अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री म्हणून त्यांनी जिल्ह्याच्या सर्वांगीण विकासासाठी विशेष लक्ष केंद्रित केले आहे. पायाभूत सुविधा, रस्ते, पाणीपुरवठा, ग्रामीण विकास, प्रशासनातील समन्वय आणि विविध लोककल्याणकारी योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी त्यांनी वेळोवेळी आढावा बैठका घेऊन प्रशासनाला गती दिली आहे. नैसर्गिक आपत्तीच्या काळातही त्यांनी नुकसानग्रस्त भागांची पाहणी करून तातडीने पुनर्बांधणी व मदतीच्या सूचना दिल्या आहेत.

राजकारणात दीर्घकाळ सक्रिय राहूनही त्यांनी विकास हा केंद्रबिंदू ठेवण्याचा प्रयत्न केला आहे. बदलत्या काळानुसार प्रशासनात तंत्रज्ञानाचा वापर, पारदर्शकता आणि कार्यक्षमतेला प्राधान्य देण्याची भूमिका त्यांनी वेळोवेळी मांडली आहे. जिल्हास्तरावर डिजिटल उपक्रमांना चालना देण्याबाबतही त्यांनी भर दिला आहे.

राधाकृष्ण विखे पाटील साहेब यांच्या व्यक्तिमत्त्वात अनुभव, प्रशासनिक समज, लोकसंपर्क आणि विकासाभिमुख दृष्टीकोन यांचा समन्वय दिसून येतो. अनेक दशकांच्या सार्वजनिक जीवनात त्यांनी विविध जबाबदाऱ्या पार पाडताना महाराष्ट्राच्या विकासासाठी योगदान दिले आहे. त्यामुळे त्यांच्याबद्दल जनतेमध्ये विश्वासाची भावना निर्माण झाली आहे.

आज त्यांच्या वाढदिवसानिमित्त राज्यभरातील कार्यकर्ते, समर्थक आणि नागरिक त्यांना शुभेच्छा देत आहेत. त्यांच्या नेतृत्वाखाली महाराष्ट्राच्या विकासाला नवी दिशा मिळत राहो, जलसंपदा क्षेत्रात राज्य अधिक सक्षम बनो, शेतकऱ्यांच्या जीवनात समृद्धी नांदो आणि अहिल्यानगर जिल्ह्याचा विकास अधिक वेगाने होत राहो, हीच सर्वांची अपेक्षा आहे. त्यांना निरोगी, आनंदी आणि दीर्घायुष्य लाभो. त्यांच्या हातून जनसेवा, विकास आणि समाजहिताचे कार्य अधिक जोमाने घडत राहो, हीच मन:पूर्वक सदिच्छा.

जनसेवेचा अखंड प्रवास - नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील

महाराष्ट्र राज्यात सहकार, शिक्षण, आरोग्य, कृषी आणि समाजकारणाचा समृद्ध वारसा लाभलेल्या विखे परिवाराचे योगदान अत्यंत मोलाचे मानले जाते. पद्मश्री डॉ.विठ्ठलराव विखे पाटील यांनी सहकार चळवळीची मुहूर्तमेढ रोवली, तर पद्मभूषण डॉ. बाळासाहेब विखे पाटील यांनी राजकारण, शिक्षण आणि समाजकारणाच्या माध्यमातून लोकसेवेचा आदर्श निर्माण केला.

या समृद्ध परंपरेचा वारसा समर्थपणे पुढे नेणारे, विकासाभिमुख दृष्टीकोन आणि लोकहिताची बांधिलकी जपणारे नेतृत्व म्हणजे महाराष्ट्राचे ज्येष्ठ नेते, नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील होय.

संयमी स्वभाव,अभ्यासू वृत्ती, विकासाभिमुख दृष्टीकोन आणि सर्वसामान्य जनतेशी असलेली बांधिलकी ही त्यांच्या नेतृत्वाची वैशिष्ट्ये आहेत.

कर्तृत्ववान नेतृत्वामुळेच समाजाचा आणि प्रदेशाचा विकास नियोजनबद्ध पद्धतीने होतो. शिर्डी मतदारसंघाला ना.राधाकृष्ण विखे पाटील यांच्या रूपाने दूरदृष्टी असलेले आणि जनतेच्या प्रश्नांप्रती संवेदनशील असे नेतृत्व लाभले आहे. त्यामुळेच राहाता तालुक्याच्या विकासाला नवी दिशा मिळाली असून आज हा परिसर प्रगतीचे एक आदर्श मॉडेल म्हणून ओळखला जातो.

समाजसेवा आणि राजकारणाचे बाळकडू त्यांना घरातून मिळाले असले, तरी त्यांनी स्वतःच्या कर्तृत्वाच्या बळावर स्वतंत्र ओळख निर्माण केली. विद्यार्थी दशेपासूनच त्यांच्यातील कार्यकर्ता आणि लोकनेता घडत गेला.

कृषी महाविद्यालयात शिक्षण घेत असताना विद्यार्थ्यांच्या विविध प्रश्नांसाठी उभारण्यात आलेल्या आंदोलनाचे नेतृत्व करण्याची संधी त्यांना मिळाली आणि तेथूनच त्यांच्या राजकीय प्रवासाची सुरुवात झाली. पुढे युवक काँग्रेसच्या माध्यमातून त्यांनी सक्रिय राजकारणात प्रवेश केला. जिल्हा युवक काँग्रेसचे अध्यक्ष, राज्य युवक काँग्रेसचे सरचिटणीस अशा विविध जबाबदाऱ्या सांभाळताना त्यांनी युवकांची मजबूत संघटना उभारली. युवकांना विधायक कार्यासाठी प्रेरित करून समाजकारणाची दिशा देण्याचे महत्त्वपूर्ण कार्य त्यांनी केले.

ग्रामीण भागातील तरुणांच्या अडचणी समजून घेत, त्यांच्या गुणांना वाव मिळावा यासाठी त्यांनी कायम प्रयत्न केले. अनेक युवकांना योग्य मार्गदर्शन व नेतृत्वाची संधी उपलब्ध करून दिली. परिणामी आज अनेक तरुण राजकीय, सामाजिक आणि सहकार क्षेत्रात यशस्वीपणे कार्यरत असून त्यामागे डॉ. राधाकृष्ण विखे पाटील यांचे मार्गदर्शन आणि प्रेरणा असल्याचे मानले जाते.

संघटन हे केवळ राजकारणासाठी नसून समाजपरिवर्तनासाठी असावे, ही त्यांची ठाम भूमिका आहे. समाजाभिमुख कार्यकर्ते घडावेत, सामाजिक जाणीव निर्माण व्हावी आणि लोकांच्या प्रश्नांवर संवेदनशीलपणे काम करणारी पिढी तयार व्हावी, या उद्देशाने त्यांनी युवक चळवळीला गती दिली. त्यामुळे मोठ्या प्रमाणात तरुणवर्ग त्यांच्या नेतृत्वाकडे आकर्षित झाला.

याच कार्याची दखल घेत भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाने १९९५ मध्ये शिर्डी विधानसभा मतदारसंघातून त्यांना उमेदवारी दिली. जनतेने त्यांच्यावर विश्वास दाखवत त्यांना विधानसभेत पाठविले आणि तेव्हापासून आजपर्यंत त्यांनी लोकप्रतिनिधी म्हणून आपल्या कार्याचा ठसा कायम ठेवला आहे.

१९९५ पासून आजपर्यंत राहाता तालुक्याच्या आणि शिर्डी मतदारसंघाच्या सर्वांगीण विकासाला त्यांनी सर्वोच्च प्राधान्य दिले. पायाभूत सुविधा, सिंचन, शिक्षण, आरोग्य, रस्ते, पिण्याचे पाणी, शेती, सहकार, उद्योग आणि रोजगार या सर्व क्षेत्रांमध्ये त्यांनी महत्त्वपूर्ण विकासकामे केली. त्यामुळेच त्यांना राहाता तालुक्याचे शिल्पकार म्हणून ओळखले जाते.

जिद्द, दूरदृष्टी, संघटन कौशल्य, निर्णयक्षमता, गुणग्राहकता, धाडस आणि कार्याप्रती असलेली निष्ठा या गुणांचे अद्वितीय मिश्रण त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वात दिसून येते. सार्वजनिक जीवनात कार्य करताना त्यांनी लोकविश्वासाला सर्वोच्च स्थान दिले. लोकहित, अचूक निर्णय आणि विकासाभिमुख दृष्टिकोन या त्रिसूत्रीच्या बळावर त्यांनी सामाजिक, शैक्षणिक, सहकार आणि कृषी क्षेत्रात परिवर्तन घडवून आणले.

राजकीय जीवनात त्यांनी आमदार, मंत्री, पालकमंत्री, विरोधी पक्षनेते, महसूल मंत्री, जलसंपदा मंत्री अशा विविध महत्त्वाच्या पदांची जबाबदारी यशस्वीपणे सांभाळली आहे. मंत्री म्हणून कार्यरत असताना कृषी, जलसंधारण, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास, शालेय शिक्षण, विधी व न्याय, बंदरे, परिवहन, गृहनिर्माण, महसूल आणि जलसंपदा अशा विविध खात्यांमध्ये त्यांनी लोकाभिमुख निर्णय घेत जनतेच्या हिताला प्राधान्य दिले.

गोदावरी आणि कृष्णा खोरे विकास महामंडळाचे मंत्री म्हणून तसेच पालकमंत्री म्हणून त्यांनी अनेक महत्त्वपूर्ण प्रकल्पांना गती दिली. जलसंपदा विभाग अधिक पारदर्शक, गतिमान आणि जनतेच्या अपेक्षांनुसार कार्यरत राहावा यासाठी त्यांनी सातत्याने प्रयत्न केले आहेत. राज्यातील शेतकरी, सर्वसामान्य नागरिक आणि विकास प्रक्रियेला चालना देणारे अनेक महत्त्वाचे निर्णय त्यांच्या नेतृत्वाखाली घेण्यात आले आहेत.

पाणी ही केवळ नैसर्गिक संपत्ती नसून शेती, उद्योग, पर्यावरण आणि मानवी जीवनाचा मूलाधार आहे. राज्याच्या सर्वांगीण विकासात जलसंपदेचे महत्त्व अनन्यसाधारण आहे. अशा या अत्यंत महत्त्वाच्या विभागाची जबाबदारी सांभाळताना नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी लोकाभिमुख दृष्टीकोन, नियोजनबद्ध कार्यपद्धती आणि शाश्वत विकासाची संकल्पना यांना केंद्रस्थानी ठेवून विविध महत्त्वपूर्ण निर्णय घेतले. त्यांच्या नेतृत्वामुळे जलसंपदा विभाग अधिक गतिमान, आणि जनहिताभिमुख ,पारदर्शक होत आहे.

नामदार डॉ. राधाकृष्ण विखे पाटील यांचे नेतृत्व हे केवळ प्रशासकीय निर्णयांपुरते मर्यादित न राहता राज्याच्या जलव्यवस्थापनाला दिशा देणारे ठरले आहे. शेतकरी, ग्रामीण भाग आणि सर्वसामान्य जनतेच्या हिताला केंद्रस्थानी ठेवून जलसंपदा विभाग अधिक सक्षम करण्यासाठी त्यांनी सातत्याने प्रयत्न केले आहेत.

आज बदलत्या हवामानाच्या पार्श्वभूमीवर जलसुरक्षा हा अत्यंत महत्त्वाचा विषय बनला आहे. अशा वेळी दूरदृष्टी, कार्यक्षमता आणि जनहिताची जाणीव असलेले नेतृत्व म्हणून नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांचे योगदान विशेष उल्लेखनीय ठरते.

जलसंपदा ही राज्याच्या विकासाची जीवनवाहिनी आहे. या जीवनवाहिनीला अधिक बळकट करण्यासाठी आणि महाराष्ट्राला जलसमृद्ध बनविण्यासाठी ते करत असलेले कार्य भविष्यातही मार्गदर्शक ठरेल, यात शंका नाही.

या संपूर्ण सामाजिक आणि राजकीय प्रवासात त्यांना त्यांच्या पत्नी जिल्हा परिषदेच्या माजी अध्यक्षा सौ. शालिनीताई विखे पाटील, अहमदनगर दक्षिण लोकसभा मतदारसंघाचे माजी खासदार डॉ. सुजय विखे पाटील तसेच

प्रवरा ग्रामीण शिक्षण संस्था, प्रवरानगर या संस्थेच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी, डॉ.सुस्मिताताई विखे पाटील यांची मोलाची साथ लाभली आहे.

विखे घराण्याचा कृषी, सहकार, शिक्षण, आरोग्य, सामाजिक, सांस्कृतिक आणि राजकीय क्षेत्रातील समृद्ध वारसा नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील समर्थपणे पुढे नेत आहेत. लोककल्याण, विकास आणि समाजसेवा यांप्रती असलेली त्यांची निष्ठा हीच त्यांच्या कार्याची खरी ओळख आहे.

आजही सर्वसामान्य जनतेच्या हितासाठी झटणारे, विकासाला प्राधान्य देणारे आणि राज्याच्या राजकारणातील अभ्यासू नेतृत्व नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांचे कार्य असेच जोमाने सुरू राहो, त्यांच्या हातून अधिकाधिक लोककल्याणकारी उपक्रम घडत राहोत, त्यांना उत्तम आरोग्य, दीर्घायुष्य आणि निरंतर जनसेवेची ऊर्जा लाभो, हीच ईश्वरचरणी प्रार्थना.

प्रा. साईप्रसाद प्रमोद कुंभकर्ण
संपर्क : ९०११८९०२७९
(सहाय्यक प्राध्यापक, इतिहास विभाग, पद्मश्री विखे पाटील कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, लोणी)

लोकनेत्यापासून विकासपुरुषापर्यंत ना. विखे साहेबांचा प्रेरणादायी प्रवास

एखाद्या व्यक्तीचे मोठेपण त्याच्या पदामुळे ठरत नाही, तर समाजासाठी केलेल्या कार्यामुळे ठरते. काही नेते निवडणुका जिंकतात, काही सत्ता मिळवतात; परंतु अत्यंत मोजके नेते असे असतात, जे जनतेच्या मनात कायमस्वरूपी स्थान निर्माण करतात. महाराष्ट्राच्या राजकारणात आणि समाजकारणात आपल्या कर्तृत्वाने असेच अढळ स्थान निर्माण करणारे व्यक्तिमत्त्व म्हणजे महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री तथा अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील साहेब.

आशिया खंडातील पहिल्या सहकारी साखर कारखान्याची परंपरा लाभलेल्या विखे पाटील घराण्याने महाराष्ट्राला सहकार, शिक्षण आणि ग्रामीण विकासाचा नवा मार्ग दाखवला. पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील यांनी रुजविलेली सहकाराची बीजे आणि लोकनेते बाळासाहेब विखे पाटील यांनी जोपासलेली जनसेवेची परंपरा आज राधाकृष्ण विखे पाटील साहेबांच्या नेतृत्वातून नव्या उंचीवर पोहोचताना दिसते. त्यांनी हा वारसा केवळ जपला नाही, तर बदलत्या काळानुसार त्याला विकासाची आधुनिक दिशा दिली.

जनतेच्या विश्वासाचा अभूतपूर्व विक्रम

लोकशाहीमध्ये मतदारांचा विश्वास हेच कोणत्याही नेत्याचे सर्वात मोठे भांडवल असते. शिर्डी विधानसभा मतदारसंघातून सलग अनेक वेळा जनतेने त्यांना विजय मिळवून दिला, ही केवळ राजकीय कामगिरी नाही; तर त्यांच्या कार्यशैलीवर जनतेने व्यक्त केलेला दृढ विश्वास आहे.

प्रत्येक निवडणूक हा नव्याने घेतला जाणारा जनतेचा कौल असतो. अनेक दशकांपासून हा विश्वास टिकवून ठेवणे सोपे नसते. बदलती राजकीय समीकरणे, नवीन आव्हाने आणि वाढत्या अपेक्षा यांच्यामध्ये जनतेशी सातत्याने जोडलेले राहणे हेच त्यांच्या नेतृत्वाचे वैशिष्ट्य ठरले आहे.

शिर्डीचा विकास - राष्ट्रीय ते आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील वाटचाल

शिर्डी हे केवळ धार्मिक श्रद्धेचे केंद्र नाही, तर देश-विदेशातील लाखो भाविकांचे आकर्षण आहे. या शहराचा विकास आधुनिक पायाभूत सुविधांसह व्हावा, पर्यटनाला चालना मिळावी आणि स्थानिक अर्थव्यवस्थेला बळ मिळावे, यासाठी विविध स्तरांवर सातत्याने प्रयत्न करण्यात आले.

रस्ते, दळणवळण, विमानतळ, औद्योगिक गुंतवणूक आणि नागरी सुविधा या सर्व क्षेत्रांचा समन्वय साधून शिर्डीला जागतिक दर्जाच्या विकासाच्या दिशेने नेण्याचा प्रयत्न झाला. धार्मिक पर्यटनाला आर्थिक विकासाची जोड मिळाल्यास स्थानिक युवकांसाठी रोजगाराच्या संधी निर्माण होतात, हा दूरदृष्टीचा विचार या विकासामागे दिसून येतो.

राजकीय नेतृत्वापेक्षा संघटन कौशल्याची वेगळी ओळख

राजकारणात निवडणूक जिंकणे महत्त्वाचे असते; परंतु त्याहून महत्त्वाचे असते सक्षम संघटना उभी करणे. नुकत्याच झालेल्या विधानसभा निवडणुकांमध्ये विविध राजकीय आव्हाने आणि अंतर्गत मतभेद असतानाही त्यांनी पक्ष संघटना अधिक मजबूत करण्यावर भर दिला.

स्थानिक कार्यकर्त्यांना संधी देणे, नव्या नेतृत्वाला प्रोत्साहन देणे आणि प्रत्येक मतदारसंघात कार्यकर्त्यांचा आत्मविश्वास वाढविणे या भूमिकेमुळे जिल्ह्यात महायुतीची संघटनात्मक ताकद वाढल्याचे चित्र दिसून आले. राजकीय व्यवस्थापन, सूक्ष्म नियोजन आणि वेळेचे अचूक भान ही त्यांच्या कार्यशैलीची वैशिष्ट्ये मानली जातात.

संगमनेर आणि नेवासा : बदलत्या राजकीय समीकरणांची नवी दिशा

अहिल्यानगर जिल्ह्यातील संगमनेर आणि नेवासा हे पारंपरिकदृष्ट्या राजकीयदृष्ट्या अत्यंत महत्त्वाचे मतदारसंघ मानले जातात. या भागात अनेक दशकांपासून प्रभाव असलेल्या प्रस्थापित नेतृत्वाला पर्याय निर्माण करणे सोपे नव्हते.

मात्र नव्या पिढीतील कार्यकर्त्यांवर विश्वास ठेवत आणि संघटनशक्तीच्या बळावर नवीन नेतृत्वाला संधी देण्याची भूमिका त्यांनी स्वीकारली. कार्यकर्त्यांच्या क्षमतेवर विश्वास ठेवून त्यांना निवडणुकीच्या मैदानात उतरविणे आणि त्यांच्यामागे ठामपणे उभे राहणे ही त्यांची राजकीय शैली ठरली.

या प्रक्रियेमुळे जिल्ह्यात नवीन नेतृत्व पुढे आले आणि संघटनाधारित राजकारणाला चालना मिळाली. त्यामुळे अनेक राजकीय विश्लेषकांनी त्यांच्या कार्यपद्धतीकडे केवळ एका मतदारसंघाच्या नेत्याच्या दृष्टीने नव्हे, तर व्यापक संघटन उभारणाऱ्या नेतृत्वाच्या दृष्टीने पाहण्यास सुरुवात केली.

जनतेशी असलेले नाते - त्यांच्या राजकारणाची खरी ताकद

सार्वजनिक जीवनात दीर्घकाळ टिकण्यासाठी केवळ भाषणे किंवा घोषणाबाजी पुरेशी नसते. सामान्य माणसाच्या प्रश्नांशी सातत्याने जोडलेले राहणे आवश्यक असते. शेतकरी, युवक, महिला, उद्योजक आणि सर्वसामान्य नागरिक यांच्याशी थेट संवाद ठेवण्याची शैली ही त्यांच्या सार्वजनिक जीवनातील मोठी ताकद मानली जाते. त्यांच्या राजकीय प्रवासात पदे बदलली, जबाबदाऱ्या बदलल्या; परंतु जनतेशी असलेले नाते कायम राहिले. म्हणूनच त्यांच्या नेतृत्वाकडे केवळ राजकीय यश म्हणून नव्हे, तर जनविश्वासाच्या सातत्यपूर्ण प्रवासाच्या रूपात पाहिले जाते.

जनतेच्या प्रश्नांपासून विकासाच्या संकल्पापर्यंत

राजकारणातील खरे नेतृत्व हे निवडणुकीपुरते मर्यादित नसते. निवडणूक संपल्यानंतरही जनतेच्या प्रश्नांसाठी सातत्याने काम करणारा नेता लोकांच्या मनात कायमस्वरूपी स्थान निर्माण करतो. नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील साहेब यांच्या सार्वजनिक जीवनातील अनेक निर्णयांकडे पाहिले असता विकासाचा हा व्यापक दृष्टिकोन स्पष्टपणे दिसून येतो.

विशेषतः विधानसभा निवडणुकीनंतर त्यांनी अहिल्यानगर जिल्ह्यातील विविध मतदारसंघांच्या विकासकामांवर विशेष लक्ष केंद्रित केले. विकास हा पक्षीय राजकारणाच्या पलीकडे जाऊन सर्वसामान्य नागरिकांच्या जीवनाशी संबंधित विषय आहे, ही त्यांची भूमिका विविध निर्णयांमधून दिसून आली.

संगमनेरच्या पाणी प्रश्नाला दिलेली गती

संगमनेर तालुक्यातील अनेक भागांमध्ये पाण्याचा प्रश्न अनेक वर्षांपासून गंभीर स्वरूपाचा होता. विशेषतः तळेगाव, साकूर पठार आणि परिसरातील गावांना सिंचन व पिण्याच्या पाण्याच्या समस्यांना सामोरे जावे लागत होते. या प्रश्नावर अनेक वर्षे चर्चा झाली, आंदोलने झाली, आश्वासने मिळाली; मात्र अपेक्षित गतीने काम पूर्ण होऊ शकले नव्हते.

जलसंपदा मंत्री म्हणून नामदार राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी या प्रश्नाकडे प्राधान्याने लक्ष दिले. स्थानिक लोकप्रतिनिधी आणि प्रशासनाच्या समन्वयातून निळवंडे कालव्याचे रखडलेले काम वेगाने पूर्ण करण्यासाठी प्रयत्न करण्यात आले. या कामामुळे दुष्काळी भागातील शेतकऱ्यांच्या आशा पुन्हा जागृत झाल्या आणि सिंचनाच्या दृष्टीने महत्त्वपूर्ण पाऊल उचलले गेले.

याचप्रमाणे भोजापूर चारीच्या पाण्याचा प्रश्नही अनेक वर्षे चर्चेत होता. या विषयावर विविध स्तरांवर पाठपुरावा करून प्रत्यक्ष पाणी उपलब्ध करून देण्याच्या दिशेने कार्यवाही करण्यात आली. त्यामुळे दीर्घकाळ प्रलंबित असलेल्या प्रश्नावर सकारात्मक दिशा मिळाल्याचे नागरिकांच्या भावना व्यक्त झाल्या.

जलसंपदा मंत्री म्हणून दुष्काळमुक्त महाराष्ट्राचा संकल्प

आज महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री म्हणून त्यांच्यावर मोठी जबाबदारी आहे. हवामान बदल, अनियमित पर्जन्यमान आणि वाढत्या पाण्याच्या गरजा लक्षात घेता राज्यासाठी दीर्घकालीन जलव्यवस्थापन अत्यंत आवश्यक झाले आहे.

याच पार्श्वभूमीवर नदीजोड प्रकल्प, सिंचन क्षमता वाढविणे, उपलब्ध पाण्याचे वैज्ञानिक नियोजन आणि दुष्काळग्रस्त भागांना शाश्वत जलस्रोत उपलब्ध करून देण्याच्या दिशेने त्यांनी सातत्याने भूमिका मांडली आहे. त्यांच्या मते पाण्याचा प्रश्न हा केवळ एका हंगामाचा विषय नसून पुढील अनेक पिढ्यांच्या भवितव्याशी संबंधित आहे. त्यामुळे आज घेतलेले निर्णय भविष्यातील महाराष्ट्राची समृद्धी निश्चित करणारे ठरतील.

औद्योगिक विकासातून रोजगारनिर्मितीचा प्रयत्न

अहिल्यानगर जिल्ह्याचा विकास केवळ सहकार क्षेत्रापुरता मर्यादित राहू नये, तर आधुनिक उद्योगांचे केंद्र म्हणूनही जिल्ह्याने पुढे यावे, हा त्यांचा सातत्यपूर्ण विचार राहिला आहे.

शिर्डी परिसरातील औद्योगिक विकासासाठी एमआयडीसीच्या दृष्टीने आवश्यक प्रक्रिया पुढे नेणे, जिल्ह्यात मोठ्या गुंतवणुकीसाठी वातावरण निर्माण करणे आणि संरक्षण क्षेत्राशी संबंधित उत्पादन उद्योगांना चालना मिळावी यासाठी प्रयत्न करण्यात आले. संरक्षण साहित्य निर्मितीशी संबंधित उद्योगांमुळे स्थानिक युवकांसाठी उच्च दर्जाच्या रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होण्याची अपेक्षा व्यक्त केली जात आहे. मोठ्या उद्योगांमुळे केवळ कारखाने उभे राहत नाहीत, तर त्याभोवती लघुउद्योग, वाहतूक, सेवा क्षेत्र आणि स्थानिक अर्थव्यवस्थेलाही नवे बळ मिळते. त्यामुळे औद्योगिकीकरणाचा विचार हा रोजगार आणि विकास या दोन्ही दृष्टीने महत्त्वाचा ठरतो.

शिक्षण आणि समाजकारणाचा वारसा जपणारे नेतृत्व

विखे पाटील घराण्याची ओळख केवळ राजकारणापुरती मर्यादित नाही. शिक्षण आणि समाजकारणाची समृद्ध परंपरा या घराण्याने निर्माण केली आहे. प्रवरा संस्थेच्या माध्यमातून ग्रामीण भागातील हजारो विद्यार्थ्यांना गुणवत्तापूर्ण शिक्षणाची संधी उपलब्ध झाली. अनेक आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक आधार मिळावा, त्यांचे भविष्य घडावे आणि ग्रामीण युवकांनी उच्च शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात यावे, यासाठी संस्थेमार्फत विविध उपक्रम राबविले जात आहेत. शिक्षण हे सामाजिक परिवर्तनाचे सर्वात प्रभावी साधन आहे, हा विचार या कार्यामागे दिसून येतो.

संवेदनशील सामाजिक प्रश्नांवर सकारात्मक भूमिका

समाजातील विविध घटकांच्या प्रश्नांकडे संवाद आणि समन्वयाच्या माध्यमातून पाहण्याची भूमिका त्यांनी वेळोवेळी मांडली आहे. सामाजिक विषयांवर संघर्षाऐवजी संवादातून मार्ग काढण्याची आवश्यकता त्यांनी अधोरेखित केली. विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये, ग्रामीण कुटुंबांवर आर्थिक ताण कमी व्हावा आणि समाजात समन्वयाचे वातावरण निर्माण व्हावे, या दृष्टीने विविध स्तरांवर त्यांनी सकारात्मक भूमिका घेतल्याचे त्यांच्या समर्थकांचे मत आहे.

आज त्यांच्या वाढदिवसानिमित्त त्यांच्या सार्वजनिक जीवनाचा आढावा घेताना एक गोष्ट स्पष्टपणे जाणवते-पदे बदलली, जबाबदाऱ्या बदलल्या, पण विकासाचा ध्यास कायम राहिला. शेतकरी, विद्यार्थी, युवक, उद्योजक आणि सर्वसामान्य नागरिक यांच्या प्रगतीचा विचार करत विकासाच्या विविध क्षेत्रांना दिशा देण्याचा प्रयत्न त्यांच्या कार्यातून दिसून येतो. जनतेचा विश्वास, संघटन कौशल्य, प्रशासनातील अनुभव आणि दीर्घकालीन विकासदृष्टी यांच्या बळावर त्यांनी महाराष्ट्राच्या सार्वजनिक जीवनात स्वतःची वेगळी ओळख निर्माण केली आहे.

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री तथा अहिल्यानगर जिल्ह्याचे पालकमंत्री नामदार श्री. राधाकृष्ण विखे पाटील साहेब यांना वाढदिवसानिमित्त मनःपूर्वक शुभेच्छा!

राहुल नंदकुमार भोईर
(भाजपा महायुती, संगमनेर)

महाराष्ट्र राज्याचे जलसंपदा मंत्री, महाराष्ट्राचे ज्येष्ठ नेते

मानणीय नामदार

राधाकृष्ण विखे पाटील यांना

वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा !

TIPL

ठाकूर इन्फ्रा प्रोजेक्टस् प्रायव्हेट लि.

An ISO 9001-2000 certified company

मा.श्री. रामशेठ ठाकूर
माजी खासदार, रायगड

मा.श्री. प्रशांत ठाकूर
आमदार, पनवेल विधानसभा
चिटणीस, भाजपा महाराष्ट्र

मा.श्री. परेश ठाकूर
नगरसेवक, पनवेल महानगरपालिका
संचालक - टीआयपीएल

प्लॉट नं. २६५/१, ओम सदनिका,
पनवेल उरण रोड, पनवेल-रायगड

Email : ctb@mtnl.net.in
sctb@bom5.vsnl.net.in
Website : www.thakurinfra.com

शाकुंतल मेडिकल एज्युकेशन अँड रूरल डेव्हलपमेंट इन्स्टिट्यूट संचलित

DR. MAID MULTISPECIALITY HOSPITAL

डॉ. संतोष मैड
MBBS, DGO, DNB

डॉ. आशुतोष मैड
MBBS, PGDHM, Quality Management, Masters in Marketing & Brand Management

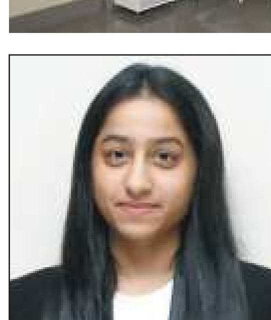

डॉ. शिवानी मैड
MBBS

DEPARTMENT

- सिटी स्कॅन
- एक्स-रे
- अल्ट्रासोनोग्राफी
- आयसीयू
- एनआयसीयू
- फार्मसी
- ब्लड बँक
- पॅथॉलॉजी लॅब
- डायलिसीस
- लॅमीनार ओटी
- (अद्ययावत
- ऑपरेशन थिएटर)
- कॅन्टीन अँड पार्किंग
- रूग्णवाहिका, आपत्कालिन सेवा

SPECIALITIES

- प्रसूतीशास्त्र
- स्त्री रोग
- जनरल सर्जरी
- जनरल मेडिसीन
- यूरोलॉजी
- कान,नाक,घसा
- प्लास्टिक सर्जरी
- दंत आणि तोंड शस्त्रक्रिया
- नेफ्रोलॉजी (मेंदू व मणके विकार)
- ऑर्थोपेडिक्स (अस्थिरोग)
- इमर्जंसी, क्रिटीकल केअर, बालरोग
- केस प्रत्यारोपण
- न्यरोलॉजी (किडनी विकार)
- कार्डिओलॉजी (हृदयविकार)

GOVT. SCHEME INSURANCE SERVICE

- सर्व विमा कंपनीबरोबर टायअप
- म. ज्योतिबा फुले जनआरोग्य योजना
- जननी सुरक्षा योजना
- प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजना
- महाराष्ट्र पोलिस कुटुंब आरोग्य योजना

लोकरूची नगर, नगर-मनमाड रोड, राहाता, जि. अहिल्यानगर

फोन - ०२४२३ - २४३११४, मो. ९९२२८२७९६०